

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

LV.

Balandis — April 29, 1970 Nr. 32

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

NIXONAS IR KARAS

TARP PROGOS LAIMĖTI IR JOS BAIMĖS

Prezidento Nixono praeitos savaitės pranešimo apie Vietnamo karo buvo įtemptai laukta. Mat, iš vienos pusės karo veiksmų praplėtimas į Cambodiją siūlo reikalingas progas gerokai pataisyti karinę būklę, iš kitos pusės amerikiečiai jau apsirato su mintimi, kad iš Vietnamo vienaip ar kitaip trauktis reikia ir už tat idėja išnaudoti pasitaikiusią progą nėra populiari. Palikimas tačiau Cambodijos savo likimui, anksčiau ar vėliau negalėtų neturėti įtakos ne tik į tą kraštą, bet ir visą pietryčių Aziją, įskaitant

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ir pietinį Vietnamą. Toli mesnis kariuomenės atitraukimas kaip tik rodytų politikos pasirinkimą. Tokių prieštaraujančių pažiūrų spaudžiamas prezidentas padarė Saliamono sprendimą. Jis pažadėjo per metus atsaukti 150.000 karių, tačiau nedavė tikslios atitraukimo dienotvarkės, kas jam palieka laisvas rankas nūdienėje situacijoje.

O toji yra tokia. Cambodija oficialiai jau paprašė amerikiečių pagalbos ginklais ir karine medžiaga. Amerikoje, žinoma, tuojau pasigirdo įspėjimų, kad prezidentas gali įklimpti į naują karą ir panašiai (šio krašto spaudoje beveik sunku rasti džiugavimo, kad Cambodijos atsime timas nuo palankaus neutraliteto raudonųjų naudai, vienu ypu pataisė amerikiečių kortas kariniame žaidime). Rašant šias eilutes oficialus atsakymas dar nebuvo žinomas, neoficialiai tiek amerikiečiai Vietname, tiek ir Saigono vyriausybė naują situaciją tuojau išnaudojo savo naudai. Jie naudoja si progą sunaikinti tas raudonųjų bazines, iš kurių komunistai puolė visą raudonųjų Pietų Vietnamo ruožą. (Nuo Cambodijos sienos iki Saigono tėra 35 mylios).

Ginklų pagalbos klausimas yra sunkiau išsprendžiamas — moderniški ginklai reikalingi kvalifikuoto aptarnavimo, kurį išmokyti reikia gana daug laiko. Už tat masinės ginklų siuntos iš karto padėties nepataisytų. Atrodo, kad Cambodijos vyriausybė pirmiausia nori gauti oficialų pažadą ginklus tiekti, nes toks pažadas jai padėtų moraliai. Kaip tik tokio pažado Nixonas, skaitydamasis su nuotaikom krašto viduje, nelabai nori duoti, bet tai, žinoma, nereikia, kad tokios karinės tarnos Cambodijai negalėtų duoti kiti jai ir JAV draugingi kraštai, kaip Tailandas ar Vietnamas pagaliau pakankama parama ginklais gali būti suteikta ir įvairiais kitais mažiau viešais kanalais.

Visą gerokai sujaukta situaciją dar pasunkina faktas, kad tarp Cambodijos ir

Vietnamo iki šiol nebuvo gerų santykių. Cambodijos gyventojų dauguma sudaro palikuonys ateivių iš Indijos, kurių sukurta imperija 13 šimtmečiuje apėmė ne tik dabartinę Cambodiją, bet ir beveik visą Vietnamą bei dalį Tailando. Ilgainiui Cambodija sumažėjo iki 'buferinės' valstybės tarp Vietnamo ir Tailando. Šiandien Cambodijoje gyvena per 600,000 vietnamiečių, kurių dalis simpatizuoja Viet Congui ir šiauriniam Vietnamui. Kiekvienu atveju jie komunistų įtakoję ir iš dalies jų kariuomenės bei politinės organizacijos priežiūroje. Santykiams pašlijus, prasidėjo masinės vietnamiečių žudynės, kam, žinoma, negali pritarti Saigono vyriausybė. Toji, ieškodama išeities, pasiūlė vietnamiečių kilmės Cambodijos piliečius priimti pas save. Vietnamiečių civilių gyventojų atitraukimas iš Cambodijos sudarytų nemažą našta Saigono vyriausybei, tačiau kartu ir pakirstų bazę Viet Congo veiklai tame krašte. Žodžiu, prie geros valios iš abiejų pusių, išeiti iš susipynusių tautinių interesų būtų galima rasti. Iš to taško žiūrint, Amerikos oficialus užsilaikymas Cambodijoje galėtų būti kliūtis Cambodijos-Pietų Vietnamo problemų išsprendimui. Ko Amerikai dabar reikia, yra tylios veiklos: politinės ir karinės. Būtų tikrai gaila, jei tokia paties Dievo pasiųsta proga nebūtų pasinaudota pietryčių Azijos ir pačios Amerikos naudai.

IŠ VISO PASAULIO

● KREMLIJE Šiuo metu labiausiai kylantis asmuo yra Piotr Efimovič Čelst, 62 metų amžiaus. Jis laikomas pačiu griežčiausiu tarp visų sovietų vadovų. 1964 metais jis pakeitė Podgorny Ukrainos kompartijos priešininką. Tai Brežnevo draugas ir Kremluje kalbama: "Geriau jį turėti savo draugu negu priešu."

● ŠVEDUOJE sulmta 20 amerikiečių dezertyrų besiverčiančių narkotikų kontrabanda. Šiuo metu ten politinę prieglaudą turi 340 amerikiečių kariuomenės dezertyrų, atsakiusių vykti į Vietnamą. Švedai susirūpinę besiplečiančia narkotikų prekyba dezertyrų tarpe.

LIETUVIAI INŽINIERIAI IR ARCHITEKTAI ŠVENČIA SAVO SĄJUNGOS DEŠIMTMEČI

PASIKALBĖJIMAS SU SĄJUNGOS PIRMININKU DR. INŽ. STEPU MATU

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (ALIAS) dešimtas visuotinis suvažiavimas įvyksta šiais metais gegužės 30 ir 31 dienomis Toronte, Kanadoje. Pats suvažiavimas vyks

grindinė rengėjo rolė. Šis suvažiavimas 1970 metais bus ypatingas ir tuo, nes jis bus suaktualinimas -- dešimtas suvažiavimas. Šie 1970 metai nėra eiliniai, nes lygiai prieš keturis šim-

Taip pat bus ir ponų programa, kur vienas iš įdomių punktų bus Toronto istorinių vietų apžiūrėjimas.

Reikia pabrėžti, kad suvažiavimas nebus griežtai uždaras. Šis suvažiavimas yra ruošiamas ir visai lietuvių visuomenei. Maloniai kviečiame ir tikimės, kad kuo daugiau lietuvių dalyvaus iškilmingame posėdyje, parodų atidaryme, paskaitose ir bankete.

-- Gal galėtumėte plačiau apibūdinti apie mokslines sesijas, simpoziumą bei parodas?

-- Paskaitos yra aktualios ir apima žmogaus santykius su aplinka erdvėje, žemėje bei okeano dugne. Bus penkios mokslinės paskaitos:

1. "Marsas, laseriai ir leukemija": erdvių technologijos pritaikymas medicinoje" dr. V. Klemas (Philadelphia).

2. "Automobilis susisiekimo saugumo perspektyvoje", inž. S. Bačkaitis (Washington, D. C.).

3. "Architektūra ir mes", arch. J. Okunis (Boston).

4. "Technikos ateities problemos metalurgo akimis", dr. V. Fidleris (Chalk River, Ont.).

5. "Ateities perspektyvos vandenyno inžinerijoje" inž. M. Pakštys (Groton, Conn.).

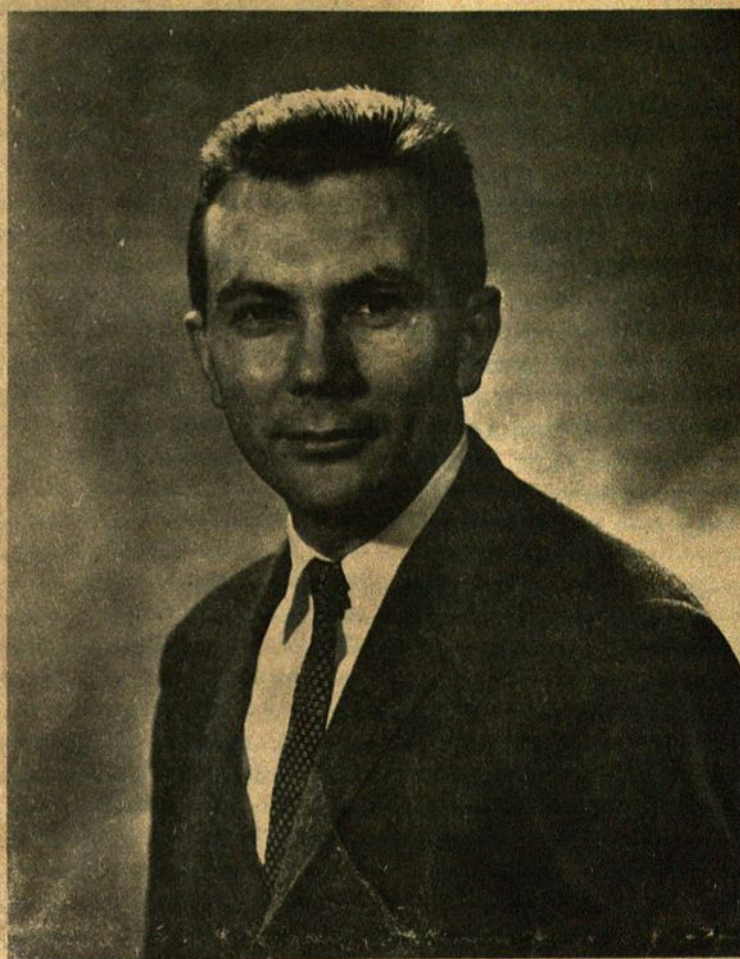
Žinant inžinierių ir architektų didėjančią rolę lietuvių visuomenėje, nartata suruošti simpoziumą "Inžinieriaus ir architekto vaidmuo lietuvių visuomenėje". Simpoziumo dalyviai yra: inž. J.P. Nasvytis (Clevelandas), inž. B. Nainys (Chicaga), inž. H. Bankaitis (Clevelandas), inž. J.V. Danys (Ottawa) ir A. Rinkūnas (Toronto).

Paskaitų oficialios temos ir tikslus laikas bus nurodyta suvažiavimo darbotvarkėje ir bus paskelbta spaudoje.

Suvažiavimo organizatoriai yra išitikinę paskaitų vertingumu, nes jas pristatys specialistai savo sričių -- žinomi ne tik Amerikoje ir Kanadoje, bet ir kituose kraštuose.

Suvažiavimo metu vyks dvi parodos: Lietuvių vasarnamių konkurso projekto paroda, bei profesinio ir mokslo darbų paroda. Lietuvių vasarnamių konkursu norima paskatinti lietuviškos architektūros studijas ir jų pritaikymą gyvenime. Profesinio ir mokslo darbų parodos tikslas yra supažindinti lietuvių inžinierių mokslininkų bei architektų darbus.

(Nukelta į 2 psl.)



ALIAS pirmininkas dr. inž. Stepas Matas

Tėvų Pranciškonų namuose, 1001 College St., o banketas -- Royal York Hotel, 100 Front St. West.

Artėjančio suvažiavimo proga kreipėmės į ALIAS CV-bos pirmininką dr. S.J. Matą su keliais klausimais, norėdami gauti papildomų informacijų.

-- Kaip dažnai įvyksta ALIAS visuotini suvažiavimai ir koku tikslu jie ruošiami?

-- Visuotini suvažiavimai įvyksta kas 2-3 metai. ALIAS visuotini suvažiavimai, bendrai paėmus, turi tris pagrindinius tikslus: organizacinius, mokslinius ir kolegiškų santykių palaikymą. Šie bendri tikslai yra įvairiuose laipsniuose išlaikomi kiekviename ALIAS suvažiavime.

-- Kuo šis suvažiavimas skirsis nuo ankščiau buvusių?

-- Šis suvažiavimas bus ypatingas tuo, kad pirmą kartą ALIAS suvažiavimas įvyks už JAV ribų ir yra organizuojamas kartu su Pasauline Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga (PLIAS). Dabartinis PLIAS CV-bos pirmininkas yra inž. J.V. Danys, iš Ottawa, Canada.

ALIAS ir PLIAS centriniai organai, talkininkaujant PLIAS Toronto skyriui, nustatė bendrą techninę ir organizacinę programą, bet PLIAS Toronto skyriui, kurio pirmininku yra inž. B. Baranauskas, atiteko pa-

tus metų Vilniuje pradėjo veikti pirmoji Lietuvos aukštoji mokykla -- Jezuityų akademija. Tai buvo Vilniaus universiteto ir kitų aukštųjų Lietuvos mokslo institucijų pradžia. Šių sukaikių paminėjimui bus skiriama daug reikšmės šiame suvažiavime.

Ypatingas dėmesys bus irgi skirtas duodant progos atnaujinti senas pažintis, sudaryti naujas pažintis -- ir bendrai padidinti bendradarbiavimą tarp lietuvių inžinierių ir architektų gyvenančių laisvajame pasaulyje.

Šiame suvažiavime bus krepiama daug dėmesio netik į mokslines studijines temas, bet bus išryškinta ir didėjančios lietuvių inžinierių architektų domėjimasis lietuvišku kultūriniu ir politiniu darbu.

Reikia pastebėti, kad 1969 metais ALIAS CV-ba suteikė 300 dol. stipendiją studijuojantiems lituanistiką Fordham Universitete. Šiais metais ALIAS CV-ba ruošia lietuviškų vasarnamių konkursą, kuris gal paskatins lietuviškos architektūros studijas ir gal pritaikys šias studijas dabartiniam gyvenimui. ALIAS skyriai ir kitieji daliniai turi panašių projektų, kurių tikslai yra sustiprinti lietuvišką kultūrą, kalbą, bei politinę veiklą.

Nebus užmiršta ir pramogų suvažiavimo dalyviams. Rengėjai ruošia banketą gražioje Royal York viešbučio salėje ir golfo žaidynes.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS PAREIŠKIMAS

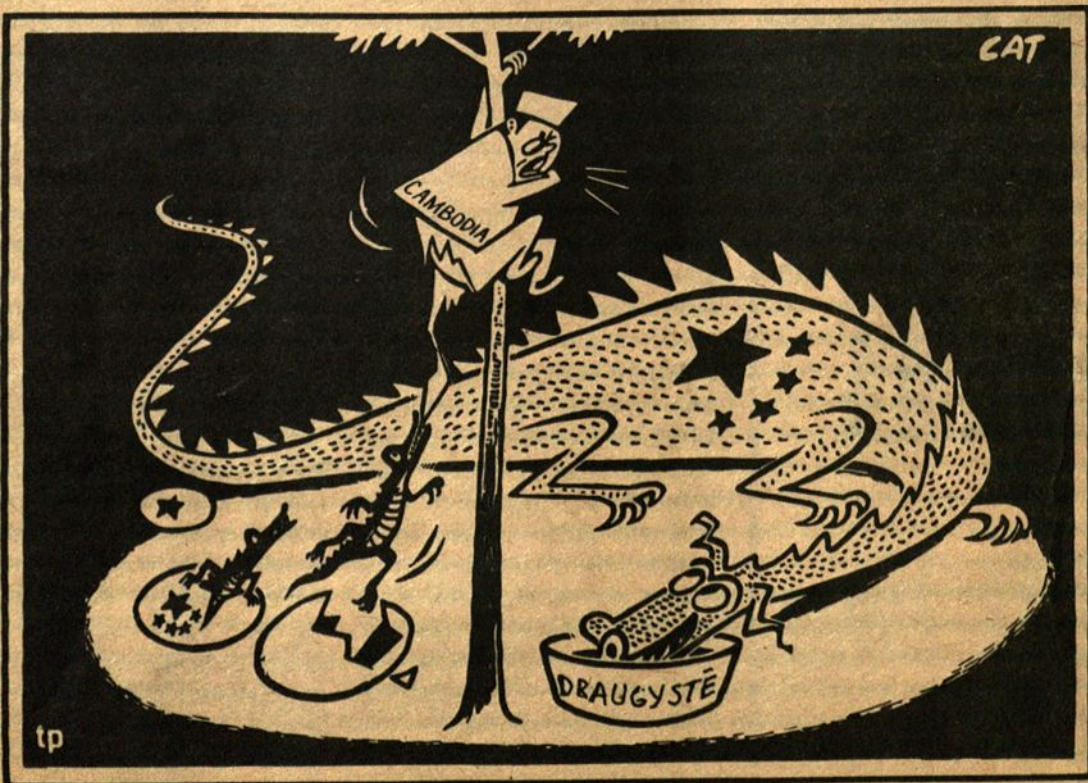
Solisto Vaclovo Daunoro koncerto Chicagoje proga, Amerikos Lietuvių Taryba jaučia pareigą pakartotinai atkreipti lietuvių visuomenės dėmesį į Amerikos Lietuvių Kongreso praeitais metais priimtą nutarimą, įpareigojantį Amerikos lietuvių "apsiriboti tik grynai privačiu bendravimu su pavergtais lietuvišiais".

Už privačių ryšių ribų einantį santykiavimą su pavergtais lietuvišiais Taryba negali ne tik patvirtinti, bet ir fiksuoti, kaip tik pastangomis įfiltruoti sovietinę propagandą, sudaryti klaidinąją įspūdį apie Rytų-Vakarų įtampos atslūgimą, nukreipti laisvojo pasaulio dėmesį nuo Sovietų Rusijos pavergtų tautų laisvės siekimų ir pačioms pavergtoms tautoms sudaryti klaidingą įspūdį, kad laisvasis pasaulis noriai palaiko bendravimą su joms sovietų primestais režimais ir abejingas jų išsilaisvinimo pastangoms.

Pavienių asmenų ir susigrupavimų pastangos, kviešti okupuotos Lietuvos menininkus ir ruošti jų koncertus nesiderina su didžiosios daugumos Amerikos lietuvių visuomenės nusistatymu, aiškiai prieštarauja visų laisvojo pasaulio lietuvių vyriausiųjų veiksmų sutartai politikai ir kenkia Lietuvos laisvinimo pastangoms.

Amerikos Lietuvių Taryba

Chicaga,
1970 m. balandžio 22 d.



-- Tai šitaip jūs atsidėkojate už draugiškumą?!

ALIAS ŠVENČIA DEŠIMTMETĮ...

(Atkelta iš 1 psl.)

-- Spaudoj buvo daug rašyta, kad ALIAS buvo sudaręs mokslo akademijos ar draugijos steigimui išstudijuoti komisiją. Ši komisija buvo praplėsta įtraukiant kitų sričių asmenis. Ar su važiavimas turės progos svarstyti paruoštą projektą?

-- Taip. Suvažiavimas turės progos svarstyti Pasaulio Mokslo Draugijos projektą.

Pirmą kartą ši idėja buvo iškelta 1962 metais ALIAS suvažiavimo metu Detroite. Paskutinis ALIAS suvažiavimas 1968 m., Clevelande, priėmė rezoliuciją, kuri buvo siūloma ALIAS CV-bai sudaryti mokslo akademijos ar draugijos steigimui išstudijuoti komisiją. Akademija ar draugija turėtų apjungti visus laisvajame pasaulyje esančius lietuvių mokslininkus. Vykdamas suvažiavimo pageidavimus, ALIAS CV-ba sudarė komisiją, kurią įėjo dr. A. Damušis iš Detroito, prof. A. Avizienis iš Los Angeles, dr. V. Klemas iš Philadelphijos ir dr. S. J. Matas iš Clevelando. Mėno pareiga buvo oficialiai atstovauti ALIAS CV-bai.

Per Mokslo ir Kūrybos simpoziumą, mokslo akademijos bei draugijos idėja buvo pristatyta lietuvių visuomenei. ALIAS studijų komisija buvo praplėsta, įtraukiant įvairių sričių žmones. Yra įdomu pastebėti, kad daugumas profesionalų ir mokslininkų pasisakė už kokią nors pastovią organizaciją, kuri tamptariau surištų mūsų profesionalus mokslininkus ne tik savo tarpe bet ir su visuomene, ir pastovią organizaciją, kuri galėtų reguliariai ruošti Mokslo ir Kūrybos Simpoziumus. Tokia institucija ir turėtų būti Pasaulio Lietuvių Mokslo Akademija ar Draugija. Dabartinė praplėsta Studijų Komisija vadovaujama dr. V. Klemo, kuris yra irgi Philadelphijos ALIAS skyriaus pirmininkas sparčiai ruošia projektą. Dr. V. Klemas pristatys pirmą detalizuotą projektą ALIAS ir PLIAS suvažiavimui Toronte.

-- Kiek priskaitoma JAV lietuvių inžinierių, architektų ir technikos darbuotojų? Koks jų nušimtis priklauso ALIAS?

-- Registruotų sąjungos narių yra apie 650. Jie yra suskirstyti į aštuonis skyrius, būtent: Baltimorės, Bostono,

Clevelando, Chicagos, Detroito, Los Angeles, New Yorko, Philadelphijos bei Washingtono Technikos ir Gamtos Mokslų Draugijos skyrius.

Neregistruotų lietuvių inžinierių, architektų ir technikos darbuotojų, pasklidusių visose JAV, spėjama kad bus apie 1000. Daug iš jų atrodo priklauso ALIAS dėl geografinių priežasčių. Dabartinė ALIAS CV-ba mėgins sukurti centrinių skyrių, kad pavieniai asmenys galėtų priklausyti tiesioginiai ALIAS.

Įdomu pastebėti, kad už JAV ribų dar yra apie 300 lietuvių inžinierių ir architektų. Didesnė jų dalis yra Kanadoje.

Noriu atkreipti dėmesį į labai įdomų dalyką. Daugumas lietuvių organizacijų skundžiasi, kad jaunimas nestoja į jų organizacijas ir mažas skaičius jaunimo užima vadovaujančias pareigas. ALIAS organizacijoj padėtis yra visai skirtinga. Pastebima, kad yra skyrių, kur dauguma inžinierių ir architektų yra baigę jau Amerikoj. Taip pat Clevelando, Philadelphijos, Los Angeles, ir Washington ALIAS skyrių pirminkai yra jaunos kartos. Dabartinė ALIAS CV-ba susideda iš pusės jau čia baigusių mokslus.

-- Kokio atsiliepimo susilaukėte iš lietuvių inžinierių ir architektų kviečiant juos dalyvauti suvažiavime?

-- Šiuo metu registracijos terminas dar nėra pasibaigęs, tad oficialių duomenų negaliu pateikti. Teko girdėti, kad iš Clevelando, dalyvaus 15-20 kolegų, iš Chicagos 20-30, iš Detroito 10, iš Bostono 10 iš New Yorko 5. Iš tolimesnių ALIAS skyrių atvyks bent po kelis delegatus. Žinoma didesnis skaičius dalyvių laukiama iš Kanados.

Kaip anksčiau minėta, visa lietuvių visuomenė yra maloniai kviečiama dalyvauti. Mes tikimės, kad šis suvažiavimas, kaip ir praėjusieji, sustiprins lietuvių inžinierių, architektų ir griežtųjų mokslo darbuotojų veiklą profesinėje ir visuomeninėje srityje ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ



Po daugiau nei metų pertraukos, atjaunėjęs ir sustiprėjęs Vilties choras vėl džiugina philadelphiečių širdis.

VILTIES CHORAS VĖL DŽIUGINA PHILADELPHIEČIŲ ŠIRDIS

* VILTIES CHORO koncertas įvyko š.m. balandžio mėn. 18 d. Šv. Andriejaus parapijos salėje. Ilgokai viešumoje choras nesirodęs, vėl atsigaivavo ir sustiprėjo.

Juk didesnė lietuvių kolonija, kaip Philadelphia, jei neturėtų choro tai būtų -- kaip bažnyčia be varpų ar vargonų. Choro sąstatas gražus apie 40 asmenų. Pasigendama jaunimo, nes dabar chorui gelbsti vyresnieji, kurie buvo pasitraukę ir vėl grįžo ar naujai įsijungę. Choras per lietuviškas pamaldas nuolatiniui gieda šv. Andriejaus bažnyčioje o po pamaldų čia pat ir repetuoja. Taigi, choras gelbsti parapijai, o parapija remia chorą. Choriui vadovauja nepailstamas dirigentas L. Kaulinis. Jam talkininkauja A. Kaulinytė ir V. Matonis.

Labai gražu, kad choro vadovybė atranda, ką nors naujo ir iškelia naujas ir jaunas pajėgas.

Štai ir šis parengimas buvo pajavirintas E. Kepalaitės išraiškos meno šokiu. Choras ta pačia proga buvo suruošęs ir E. Kepalaitės tapybos ir skulptūros parodą.

Be jau mums žinomų ir mylimų solisčių -- O. Pluškonienės ir O. Šalčiūnienės, šio koncerto metu pasirodė ir jauni pianistai S. Stupolytė ir R. Juozaitis. Taip pat labai gerai, tik bažnyčioje girdimas pasirodė V. Matonis.

Choras padainavo 4 dainas. Ir vėl čia nauji dainai. Daina Viltis sukomponuota A. Kaulinytės -- jaunos muzikės. Choras taip pat išpildė ir ilgą ir sunkų kūrinių tai Br. Budriūno kanta mokytojui pagerbti. Tai vis kas nors nauja -- negirdėta. Ir reikia pasidžiaugti, kad

choras gražiai pasirodė ir vertas visuomenės paramos, ku visuomenė ir atsidėkojo gausiu atsilankymu. Šokiams grojo jaunuolių sudarytas orkestras, nors triukšmingas, bet savas ir sveikintinas.

* LMK FEDERACIJOS Philadelphijos Klubas aktyviai besireiškia vietos visuomeninėje veikloje išrinko naują valdybą: J. Augaitytė, Ir. Norkienė, S. Jurskytė, N. Mitalienė, B. Muraškienė, Valerija ir Veronika Matukonytės.

ATGAIVINTAS BALFO SKYRIUS

Keletą metų jokios veiklos nerodęs, vietos Balfos skyrius, vėl atgaivintas. Atsirado keletas geros valios žmonių, kurie supranta šalpos reikalingumą ir pagalbą artimui. Džiugu taip pat prisiminti, kad į šalpos darbus įsijungia ir naujai atkeltas -- jaunas ir energingas kun. Kajetonas Sakalauskas.

Dabartinę Balfos skyriaus valdybą sudaro: pirm. K. Čekotas, vicepirm. kun. K. Sakalauskas, sekr. -- reikalingas J. Lukas, sekr. Ir. Matonienė ir išd. H. Misliauskas. (pm)

MIRĖ TEISININKAS PETRAS GURECKAS

Balandžio 13 d. Waterburio lietuviškieji kapai priglaudė dar vieną taurų mūsų tėvynainį -- a. a. teisininką Petrą Gurecką. Velionis buvo gimęs Lietuvos rytų Aukštaitijoje, Užpaliuose, ūkininko šeimoje, 1890 m. lapkričio 13 d.

Baigęs šv. Kotrinos gimnaziją Petrapilyje, ten pat pradėjo teisių mokslo studijas universitete, tačiau jų baigimą sutrukdė pašaukimas caro karinei prievolei atlikti. Su karo inžinerijos pulku, Pirmojo Pasaulinio karo metu, jis pateko Galicijon ir kovojo prieš austrus. Buvo sužeistas. Po pasveikimo pateko į Imperatorišką Karo Inžinerijos mokyklą Petrapily ir sėkmingai ją baigus, buvo suteiktas karininko laipsnis ir buvo pasiųstas į Baltųjų fortifikacijų darbus vykdyti.

Kilus revoliucijai (1917), jis aktyvus organizatorius ir steigėjas lietuviškų karo dalinių, pradedant nuo lietuviškojo Smolensko bataliono. Bolševikams tuos dalinius išvaikius, velionis Petras su sunkumais grįžta Lietuvon ir čia savanoriškai 1918 m. įsijungia į atkuriamą Lietuvos kariuomenę.

1922 m. sukūręs šeimą su Marija Vaišnyte, išėjo atsargon ir pradėjo teisininko darbą. Buvo Tauragės tardytoju, Skaudvilės apylinkės pirmuoju teisėju ir vėliau Panevėžio apylinkės tardytoju, kol bolševikinė okupacija jo darbą nutraukė.

Antrosios bolševikinės okupacijos metu, nelemtas su siklos aplinkybėmis, buvo atskirtas nuo šeimos, kuri laimingai pabėgo į Vakarų. Jis pats ilgai slapstėsi nuo išvežimų Aukštaitijoje, o vėliau Kazlų Rūdos miškų Raudonplynės durpyne po darbininko priedanga. Po kurio laiko jam pasisekė ten gauti net raštinės darbas.

Prieš nepilną dešimtmetį jam nusisypsojo laimė -- gavo leidimą išvykti Amerikon pas šeimą. Tai buvo, dalinai jo paties, o daugiausia jo sūnaus Algimanto ilgu, nenuilstamų pastangų rezultatas. Jis pasinaudojo ambasadoriaus Stevensonso, senatoriaus Keatingo ir Pittsburgho universiteto kanclerio tarpininkavimu.

Ir taip 1961 m. kovo 12 d. velionis pasiekė šią laisvės šalį ir po ilgos odisėjos prisijungė prie savosios šeimos. Po trumpo poilsio, tuoj įsijungė visuomeninėje veiklon ir pradėjo dirbti Balfos centre. Gyvendamas Waterbury, Conn. buvo aktyvus bendruomenininkas, baltininkas, Lietuvių Fondo šimtininkas ir nenuilstantis talkininkas visai eilei ir kitų organizacijų. Buvo giliai religingas, malonaus ir linksmo būdo, visiems draugiškas ir jautriai nuoširdus. Užtat jo karstą puošė ne tik gėlių puokštės, bet ir waterburiečių aukos Balfui ir L. F. velionies įnašai padidinti.

Paskutines religines apeigas ir gedulio šv. Mišias atlaikė velionies brolėnas

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Texas knygų sandėlio pastatas pilnas dvasių. Po septynerių metų, automobiliai dar vis lėtai slenka pro pastatą, ir turistai vis žiopsa į šešto aukšto langą kur uždirbantis \$1.25 už valandą darbininkas nušovė Amerikos prezidentą.

Lankytojai čia stengiasi pasamoneje atkurti šautuvo trenksmą, pasimetusių šauksmus, minutei sulėtėjusį limuziną, ir vėl riedantį, vežant mirštantį prezidentą Kennedy.

Šiandien Texas knygų sandėlis, kurio atvaizdas telpa nesuskaičiuotose albumuose, parodotas iš varžytinių.

"Mes nesiruošėme parduoti atentatą, bet paprastai likvidavome nekilnojamą turtą", sakė pastato savininkai.

Ir pirkėjas, užmokėjęs \$650,000, paklaustas apie pastato ateities planus, paprastai atsakė: "Jokie. Jis buvo pigus".

Žinoma, jį galėjo nupirkti ir Pennsylvania bendrovė, planavusi pastatą nugriauti ir po dolerį pardavinėti plytas. (Čia galėtume gudriai pridurti, kad negalima užginti fakto, kad Amerika tikrai yra plačių galių kraštas).

kun. F. Gureckas. Mišių metu giedojo solo Kazys Seliokas ir Jonas Brazauskas, vargonais grojant komp. A. J. Aleksuiui.

Į amžino poilsio vietą velionį palydėjo jo artimieji ir gausus būrys waterburiečių. Prie kapo, L. Bendruomenės ir eilės organizacijų vardu, atsisveikinimo žodį tarė J. Brazauskas. Išsėkis ramus brangus tėvynaini, atlikęs taip kruopščiai savo žmogiškąją pareigą ir palikęs kilnios sielos ir taip jautrios širdies žmogaus pavyzdį. Tavo gražus pavyzdys tebūna paskata pasilikuotiems ir gili pagunda liūdintiems Tavo našlei Marijai ir sūnui Algimantui su šeima. (j. b.)

IS VISO PASAULIO

• ITALIJOJE gyventojų apklausinėjimas parodė, kad 65% išreiškė pageidavimą, kad vyriausybės priešaky atsistotų diktatorius, panašus į Mussolini, energingas ir nuoširdžiai imtųsi tvarkyti krašto reikalus.

• ANGLIJOJE, Douvre miestas nutarė ant jūros kranto pastatyti milžinišką Churchillio statulą, tokio pat didumo kaip Laisvės statula New Yorke, kaip simbolį kovos prieš Vokietiją. Ji bus per kelias mylias mato ma iš jūros.

• KINIJOS spauda pilna išpuolių prieš Sovietiją. "Tai didžiausias išsigimėlis komunizmo istorijoje" pirštu rodo į sovietus. "Tai hitleriški fašistai". "Tai socialimperialistai", o vedamasis užvardintas "Kaip Brežnevą išdavė Lenina" ir rašo, kaip po Stalino mirties buržuaziniai komunistai užgrobė valdžią ir išnaudoja proletariatą, uždarydami tikruosius revoliucionierius į koncentracijos stovyklas arba į beprotnamius. "Sovietija tai milžiniškas kalėjimas" rašo kiniečių spauda. Dėl to, galima sakyti, kad kinai nemeluoja.

• PRANCŪZAI nubaudė savo šnipą, tarnavusį SDECE (kontra špionaže) Eugene Rousseau, 15 metų kalėjimo už tai, kad jis išdavė savo žvalgybos paslaptis jugoslavams, tarnaudamas Belgrade.

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIŠ,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.STEIGIAMOJO SEIMO
AUKSINĖ SUKAKTIS

Gegužės 15 d. sukanka 50 metų kai Kaune susirinko posėdžiui Lietuvos steigiamasis arba konstitucinis nepaprastasis seimas.

Ta diena lietuviams buvo nepaprastai įvykis. Į Kauną suvažiuavo atstovai išrinkti visų Lietuvos gyvenančių žmonių slapto ir lygiu balsavimu, viso 112 atstovų. Kriščiūnų demokratų blokas turėjo 59 atstovus, valstiečių sąjungą ir socialistai liaudininkai -- 28, socialdemokratai -- 12, žydai -- 7, lenkai -- 3, vokiečiai -- 1 ir 2 atstovai buvo nepartiniai.

Steigiamojo seimo atstovų sudėtis buvo jauna, be valstybinio patyrimo. 29 atstovai neturėjo 30 metų. Daugiau kaip 50 metų buvo tik 8 atstovai. Vis dėlto Steigiamasis seimas atliko didelį valstybės kūrimo darbą.

Pirmasis Steigiamojo seimo nutarimas buvo vienbalsiai priimtoji tokia rezoliucija: "Lietuvos Steigiamasis Seimas, reikšdamas Lietuvos žmonių valią, proklamuoja esant atstatyta Nepriklausomą Lietuvos Valstybę, kaip demokratinę respubliką, etnologinėmis sienomis, ir laisvą nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis valstybėmis".

Svarbiausias ir tiesioginis jo uždavinys buvo paruošti ir priimti konstituciją, bet nepaprastai atsikuriančios Lietuvos padėtis įpareigojo Steigiamąjį seimą kraštą valdyti, ginti ir suorganizuoti visą valstybės aparatą.

Be paruoštos ir priimtios Lietuvos valsty-

bės konstitucijos ir žemės reformos įstatymų, turėjusių valstybei gyvybinės reikšmės, per savo darbo metą (1920-22 rudens) Steigiamasis seimas ir jo vyriausybė paskelbė apie 150 kitų įstatymų. Krašto gyvimo srity vedė sunkią militarinę ir diplomatinę kovą su Lenkija dėl Vilniaus krašto. Lenkai buvo užėmę daugiau kaip trečdali Lietuvos teritorijos. Lietuvių kariuomenė buvo pasistūmėjusi iki Augustavo. 1920. X.7 buvo pasirašyta Suvalkų sutartis, kuri Vilnių pripažino Lietuvai. Po dviejų dienų lenkai sutartį sulaužė. 1920 VII.12 pasirašyta tautos su SSSR sutartimi buvo nustatytos Lietuvos rytų ir pietų sienos. Ta sutartimi Sovietų Sąjunga visiem laikams atsisakė nuo carinės Rusijos okupuotos Lietuvos teritorijos -- apie 83.000 kv. km. su 3,5 mil. gyventojų -- ir sutiko išmokėti 3 mil. aukso rublių; tai sudarė pagrindą lietuviškai valiutai -- litui. Pasirašyta sutartis su Latvija ir išspręsti su ja buvę teritoriniai ginčai.

Steigiamajam seimui susirinkus, Lietuva tapo pripažinta tik Vokietijos. Kitos valstybės su pripažinimu dėsė. Jos buvo veikiamos stiprios lenkų propagandos, kurios tikslas buvo sujungti Lietuvą su Lenkija unijos arba federacijos ryšiais.

1921.IX Lietuva buvo priimta į Tautų Sąjungą. Po to ją pripažino Skandinavijos valsty-

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba, kurią sudaro pirm. Al. Modestas, dr. L. Kriaučeliūnas, L. Hofmanienė, J. Valkiūnas ir Br. Kasakaitis Chicagoje balandžio 12 d. McKay salėje surengė Korporacijos garbės nario kan. J. Tumo Vaižganto išpūdingą šimtą metų nuo jo gimtadienio paminėjimą. Tumas-Vaižgantas buvo ne tik pavyzdingas bažnyčios tarnas, bet žymus rašytojas, laikraštininkas, visuomenės veikėjas, eilės organizacijų steigėjas, jų pirmininkas, Universiteto docentas ir t.t. Jį pagerbti ir

bės, Olandija, Čekoslovakija ir Šveicarija. Didžiosios valstybės dar kurį laiką dėsė ir tik 1922 m. pripažino Lietuvą su sąlyga, jei Lietuva sutiks sutarptautinti Nemuną. Lietuvą tą sąlygą ignoravo. 1921. XI Steigiamasis seimas priėmė rezoliuciją sujungti Klaipėdos kraštą su Lietuva. Prancūzija sutiko Klaipėdos kraštą atiduoti Lietuvai su sąlyga, jei Lietuva vienu ar kitu būdu susidės su Lenkija.

Nuo 1920.X ligi 1921. II Steig. seimas buvo išsiskirstęs, palikdamas 1920.X.22 savo vietą iš 7 asmenų vad. Mažąjį seimą, kurį sudarė Steig. seimo pirmininkas ir šeši rinkti Steig. seimo atstovai ir 6 kandidatai.

Steig. seimo atstovai, lenkams pradėjus pulti Lietuvą, išijungė iš šalies gynimą. Sutelkus daugiau jėgų, Lietuvos kariuomenė ties Giedraičiais-Širvintais sudavė lenkams skaudų smūgį ir atgavo apie 2000 kv.km. teritorijos. Steigiamojo seimo priimtu žemės reformos įstatymu buvo padaryta svarbi socialinė reforma.

Steigiamasis seimas, priėmęs 1922. VIII.I. Konstituciją ir išrinkęs respublikos prezidentą, 1922 rudenį išsiskirstė ir buvo paskelbti pirmojo paprastojo seimo rinkimai.

JUOZAS JUREVIČIUS

jo anais sunkiais Lietuvai laikais nuveiktus darbus prisiminti Korp! Neo-Lithuania ir suruošė šį šaunų paminėjimą -- akademią. Į šią akademią atsilankė svečių beveik pilnutėlė salė.



Dr. L. Kriaučeliūnas.

Akademią pradėjo jaunimo atstovas fil. Rimas Šarka. Scenoje buvo pastatytas J. Tumo-Vaižganto paveikslas papuoštas baltomis gėlėmis. Su vėliavomis dalyvavo: Skautai Akademikai, Šauliai, Vyties ir Korp! Neo-Lithuania. Po vėliavų įnešimo visų buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Po to sekė dr. L. Kriaučeliūno išanginis žodis. Jis trumpai ir vaizdžiai nurodė J. Tumo-Vaižganto anais laikais nueitą vingiuotą kelią. Jo pasiaukojimas tėvynei, jo meilė savam kraštui, savam tautiečiui yra gyvas ir nemirštamas pavyzdys, kaip žmogus turi gyventi ir dirbti. Kan. J. Tumas-Vaižgantas mylėjo Lietuvą, nes tai buvo, kaip jis rašė -- jo tėvynė, gyvybė, džiaugsmas ir pasididžiavimas.



Prof. Aldona Augustinavičienė

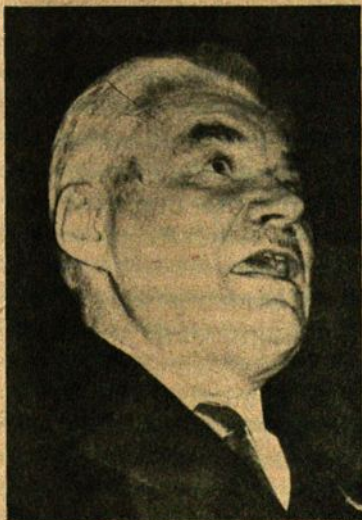
Minėjimas susidėjo iš trijų paskaitų ir meninės dalies. Pirmoji prabilo į minėjimo dalyvius viešnia iš Clevelando, fil. prof. A. Augustinavičienė. Ji savo žodyje labai gyvai ir vaizdžiai nušvietė kan. J. Tumo-Vaižganto ryšį su lietuvišku jaunimu. Jis mylėjo jaunimą, nes norai ir viltys buvo, kad jaunimas daugiau ištrauktų į visuomeninę veiklą. Jo manymu, koks bus jaunimas, tokia bus ir tauta. Jis visur ir visuomet sutapo su jaunimu, todėl ir nenuotabu, kad iki mirties jis buvo jaunimo mylimas ir gerbiamas. Prelegentė priminė T. Vaižganto ryšius su Korp! Neo-Lithuania. Jis pašventino vėliavą, pastatytus namus. Tu-

mas-Vaižgantas buvo Korp! Neo-Lithuania garbės narys ir su didžia pagarba švenčių metu nešiodavo spalvas. Baigdamą pridūrė, kad iš Vaižganto paliktų raštų reikia visiems tiek išeivijoje, tiek tėvynėje mokytis, kaip reikia mylėti ir dirbti sava tautai.



Draugo red. kun. P. Garšva

Antrą paskaitą skaitė Draugo redaktorius kun. Pr. Garšva. Jis savo žodyje apibūdino J. Tumą-Vaižgantą, kaip kunigą. Priminė, kad Tumui-Vaižgantui, kaip kunigui anais laikais reikėjo turėti daug išminties, nes tais laikais buvo uždrausta spauda. Vaižganto veikla nebuvo patenkinta dvasiškią, bet Vaižgantas darė taip kaip jam diktavo savos tautos meilė. Jam buvo svarbu, kad tauta būtų gyva. Jis savo veikla, savo raštais priklausė prie tų vyrų kurie anais laikais žadino ir palaikė tautinę lietuvių sąmonę. Todėl Tumą-Vaižgantą reikia laikyti vienu iš ryškiausių asmenybių.



Prof. dr. Antanas Ramūnas

Trečią paskaitą skaitė prof. dr. A. Ramūnas iš Kanados. Prelegentas gana iškalbus be rašto stotojo prie Vaižganto, kaip tautos auklėtojo, lietuviškų idealų puoselėtojo. Jo raštus prilygino prie didžiųjų pasaulyje mokytojų -- auklėtojų. Vaižgantas visą gyvenimą savo raštuose kėlė asmens vertę, religinę reikšmę ir tautos pilnutinį gyvastingumą ir subrandimą. Jo geriausios idėjos buvo, kad tauta būtų vieninga, vertinti kitų pažiūras ir neturėti priešių.

Visų trijų kalbėtojų paskaitos buvo labai vertingos, giliai išmąstytos, todėl klausytojų buvo ne kartą pertrauktos plojimais.

Po vėliavų išnešimo ir trumpos pertraukos meninę dalį pradėjo fil. Živilė Keliuotytė šiais



Živilė Keliuotytė

žodžiais: "Šiandien mes, jaunimas, turėtume atsiprašyti kanauninko J. Tumo-Vaižganto, kad išdrįsome pasiūlyti savo jaunąsias menines jėgas. Mes žinome jo gilią asmenybę ir didžius jo nuopelnus Lietuvai, todėl ir jo garbei turėtų talentų talentai nusilenkti. Bet mes mylime Vaižgantą ir nuoširdžiai sava talentais jam norim pasirodyti, atsidėkodami jam už tai, kad jis mus, gimusius ir augusius be savo tėvynės ir niekad Lietuvos nemačiusius, išmokė savo kraštą pažinti, pamilti ir jam dirbti". Salėje plojimas.



Eglė Juodvalkytė

Tą meilę J. Tumui-Vaižgantui jaunimas ir parodė. Šatrijos korporacijos dalyviai -- M. Smilgaitė, A. Zailskaitė, L. Alenskas ir J. Bradūnas atliko Vaižganto parašytą kūrinį: "Paskutinį kartą". Jaunas pianistas M. Mačiulis gražiai paskambino porą kūrinų. Korporacijos kylanti žvaigždė ir poetė Eglė Juodvalkytė paskaitė tam momentui savo parašytą eilėraščių.

Aidučių choras vadovaujamas muzikės Alice Stephens gražiai padainavo keletą dainelių.

Išpūdingą ir gražų savo garbės nario kan. J. Tumo-Vaižganto minėjimą trumpu padėkos žodžiu baigė Korp! Neo-Lithuania pirm. Algis Modestas primindamas, kad Tumas-Vaižgantas nepaprastai mylėjo Lietuvą, todėl paprašė visų sugiedoti -- Lietuva Brangi. Tuo minėjimas ir baigėsi. Išvadoje reikėjo pasakyti, kad jaunimas, ypač kuris priklausė organizacijoms, miečiai dirba lietuvišką darbą, tik senimas turi juos daugiau paremti ir mažiau daryti priekaištų. Beto jų ruošiamus parengimus gausiai lankyti. Šiame parengime taip pat turėjo būti daugiau.

Visos nuotraukos
Mariaus Kasniūno

Rūmai Kaune, kur 1920 m. gegužės 15 d. susirinko Steigiamasis Seimas pirmajam posėdžiui. Nuotrauka daryta prieš 50 metų.

UNESCO IŽEIDŽIA PAVERGTAS TAUTAS

Ryšium su J. Tautų padalinio, UNESCO, pastarojo meto veikla, keliant Lenino vaidmenį bei jo tariamus nuopelnus, Vyr. Lietuvos išlaisvinimo Komitetas balandžio 16 d. pasiuntė protesto raštus J. Tautų gen. sekretoriui Than-tui ir UNESCO centrinei būstinei Paryžiuje. Vliko protesto turinys:

"Mes kuo griežčiausiai protestuojame prieš jau žinomą UNESCO vaidmenį, ryšium su 100-mis V.I. Lenino gimimo metinėmis. Mes ypatingai pasisakome tiek prieš Lenino, kaip "humanisto" ar tariamai žmonių labui veikio apibūdinimą UNESCO leidiniuose bei aplinkraščiuose, tiek ir prieš UNESCO globą, skirtą simpoziumams, kurių tikslas, kaip paaiškėjo, ypatingai iškelti Leniną.

Mūsų protestas remiasi labai tvirtais argumentais -- lietuvių tautos patirtimi bei kančiomis. Lietuvos valstybė, atstatyta 1918 m. vasario 16 d. nepriklausomybę paskelbus, nedelsiant Leninui įsakius, buvo užpulta sovietų kariuomenės. Daugiausia lietuvių kaimiečiams ir darbininkams gynus savo kraštą sunkiose nepriklausomybės kovose, Lenino vadovaujama Sovietų Sąjunga buvo priversta 1920 m. liepos 20 d. su Lietuva pasirašyti tūkso sutartį.

Lenino armijos, vykdydamos agresiją, buvo įsiveržusios ir į Lietuvos Baltijos kaimynų, Latvijos, Lenkijos ir Estijos žemes ir tie kraštai, kaip ir Lietuva, išliko nepriklausomi tik aukštos kraujo kainos dėka. Daugiau nukentėjo kiti, vos nepriklausomybės sulaukę kraštai, kaip Armėnija, Gruzija ar Azerbaidžanas -- komunistams vadovaujant jie pateko į rusiškosios imperijos jungą. Taigi, Leninas, dar 1916 metais knygoje "Imperializmas paskutinioji kapitalizmo pakopa" smerkęs Rusijos kolonializmą, ligi jo mirties 1924 m. vis dėlto sugebėjo, prievartos keliu, atstatyti didžiąją

rusų kolonijinės imperijos dalį.

Lietuva, išlaikiusi savo nepriklausomybę, sugebėjo, nors laikinai išvengti kai kurių, Lenino įvestų "humanitarinių" priemonių, kaip: parlamento veiklos suvaržymo, daugelio partijų sistemos panaikinimo, koncentracijos stovyklų įvedimo, tikrosios ar įtariamos opozicijos narių masinio kalinimo bei likvidavimo ir tt. Nors po 1917 m. vasario mėn. revoliucijos Rusijoje sudaryta laikinoji vyriausybė pasisakė už spaudos, susirinkimų, religijos bei kitas laisves, tačiau Leninas visas jas, šiandien sudarėnčias Jungt. Tautų Chartos branduolį, paneigė.

Stalinui patobulinus Lenino sukurtą santvarką, "leninistinei" sovietų vyriausybei įsakius, 1940 m. birželio mėn. jos kariniai daliniai vėl įsiveržė į tris Baltijos valstybes ir jas prievartai užėmė.

Tai reiškia, kad Lietuva jau beveik tris dešimtmečius kenčia pavergimo, išnaudojimo bei pažeminimo jungą. Dėl sovietų ir nacių genocido Lietuvoje priemonių (pirmajam buvus žiauresniam) Lietuva ne teko apie vieno milijono žmonių arba ketvirtadalį krašto gyventojų skaičiaus.

UNESCO buvo įkurta "skatinti tarptautinį bendradarbiavimą švietimo, mokslo ir kultūros srityse, siekiant stiprinti teisingumą, įstatymų galią, žmogaus teises bei laisvę ir visai neatsižvelgiant žmonių rasės, lyties, kalbos ar religijos skirtumų". UNESCO chartoje ar potvarkiuose visai nenurodyta, kad ši organizacija galėtų būti totalitarinės propagandos įrankiu, ar kad ji galėtų ižesti pavergtas tautas. Taigi, kokia baisia logika pasiremdama UNESCO šandien garbina žmogų, kurio pagrindinis laimėjimas buvo sunaikinti vertybės, kuriomis pagrįsta Jungtinių Tautų Organizacija? UNESCO ne

apgaltotas veiksmas jau sukėlė gilų bei visiškai pagrįstą nepasitenkinimą Lietuvoje ir kituose

MADŲ PARODA NEW YORKE

Viena iš naujausių iš-eivijos lietuvių moterų sugalvotų priemonių tautiniams reikalams sukelti didesnę sumą lėšų yra madų parodos. Tokia pirmoji madų paroda New Yorke buvo suruošta tiksliai prieš ketletą metų, davusi virš tūkstančio dolerių pelno, dabar jau tradicija virto ir specialiai susidariusio moterų komiteto dėka kasmet paskiriamas 1000 dol. lietuviškiems tikslams. Šiomet pelnas aukojamas Putnamo seselių Neringos stovyklų įkūrimui Vermonte.

Paroda įvyko š.m. balandžio 19 dieną, Le Cor don Bleu salėje, Woodhane, N.Y. ir vėl praejo labai sėkmingai su-traukusi pilną didžiulę salę publikos.

Atidarymo žodį tarė pirmoji tų parodų New Yorke iniciatorė A. Kazickienė, perduodama vadovauti jaunosios kartos atstovei Salvinijai Gedvilaitė-Kernaghan, kuri savo išanginiame žodyje teisingai pasakė, jog išskyrus politiką, šioms dienoms tur būt lengviausia ir greičiausia galima susiginoti kalbant apie moterų madas, kurios domina ne tik mus, bet ir vyrus, nes ir jie reiškia savo nuomones. Šiandien čia mes nesukelsime ginčų, sakė ji, parodysime įvairių drabužių kiekvienam skoniui ką nors gražaus.

Savo arba mamų su-kurtus ir pasiūtus bei garsių profesionalų kū-rėjų brangius rūbus modelio visą eilę puikių lietuvių, kurių pagrindinės buvo jau gerai mums pažįstamos Nijolės Vokietaitienės, iš Chicago, Gražina Tiškutė, Audronė Butvydaitė, Jūratė Kazickaitė, Loreta Juodytė, Audronė Bartytė, Loreta Vainienė, Al-dona ir Vilija Vaikutytės ir Vicki Steponavičiūtė iš Stamfordio.

sovietų okupuotuose kraštuose. Mes esame ištikinę, kad pavergtos Lietuvos gyventojai pri-taria mūsų čia reiškia-miems nuostabos ir pro-testo žodžiams".

Vaikų drabužėlius de-monstravo Vicki ir Ramona Gleizerytės, Aldona Bulotaitė, Lina Ridikaitė, Daiva ir Rūta Bobelytės ir kt.

Modeliuotojos inėšė daug įvairumopradedant gatvine apranga, namie nešiojamais drabužiais, išieginėmis kukliomis eilutėmis, skunelėmis su apsiaustukais ir iškilmingiausiomis vakarinėmis suknelėmis. Matėme mini, midi ir pa-čių ilgiausių. Kiekviena modeliuotoja buvo pasirinkusi rūbų kolekciją pritaikytą savo tipui. Pav., Jūratė Kazickaitė, saulės rudai įdegtu veidu pademonstravo čigonės tipo labai originalų drabužį ir daugumoj tropikinių raštų suknelės, kaip tuo tarpu Nijolė Vokietaitienė supažindino daugiausia su klasinio stiliaus rūbais.

Parodai pasibaigus buvo loterija trijų dailininkų dovanotų kūrinių: eilė rankdarbių ir min-kų apykaklė, kurią išrūpino Gražina Tiškutė iš Sacks, Fifth Ave., New Yorke, kur ji yra kailių skyriaus vedėja.

Parodos rengimo komitetą sudaro: pirm. A. Kazickienė, vykd. pirm. A. Sabalienė, R. Alinskaitė, I. Didžpinigaitienė, S. Gedvilaitė, V. Glaserienė, F. Ignaitienė, J. Kiaunienė, R. Kudžmienė, D. Skerytė-Torchia, N. Ulėnienė, L. Vainienė, J. Vytuvienė ir M. Varnienė.

Pažymėtina, kad kasmet parodos tūkstantinė skiriama kitam tikslui. Malonu ir tai, kad į šį komitetą susibūrę ponios yra jaunesniosios kartos atstovės. (eč)

PATIKSLINIMAS

Dirvoje Nr. 30 š. m. balandžio mėn. 22 d. tilpęs straipsnis "Mano įspūdžiai iš okupuotos Lietuvos" parašytas ne živilės Keliuotytės, bet "Živilės Keliuotytės". Ž. Keliuotytė Lietuvoje nėra buvusi.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Turret Lathe Operators
Engine Lathe Operators
All Around
Machine Operators
Bullard Operators
Immediate openings.
Second shift.

Saginaw Products
Corp.

68 Williamson
Saginaw, Michigan
An Equal Opportunity Employer
(31-33)

JOURNEYMEN
GENERAL MOTORS
PARTS DIV.

NEEDS
PIPEFITTER
MILLWRIGHT
ELECTRICIAN

5140 Riopelle
Detroit, Mich.

An Equal Opportunity Employer.
(31-33)

J. GRAUDA

Apie koordinacinius pasitarimus

Kada teko patirti, kad altininkai ir bendruomenininkai suėjo draugėn, bendram komunikatui sukurti, mūsų korespondentas nuskubėjo prie pasitarimo patalpų durų.

Jis neturėjo pakankamų kredencialų patekti į šventųjų šventovę, į pasitarimų kambarį, tačiau, vėliau, sugriebęs vieną iš besitarusiųjų veiksmų, patiekė jam visą krušą klausimų.

-- Koks buvo reikalas sueiti ir tartis?

-- Koordinacija veiklai visad naudinga prieš pradedant darbą.

-- Jūsų veikla senai pradėta, kokią tos veiklos sritį jūs pradėjote dabar?

-- Prieš vasario pradžią mums reikėjo paveikti visuomenę vieningo darbo deklaracija. Čia, aukų klausimas, kaip suprantate, yra priorinis pasitarimų pagrindas.

-- Ir pasitarimai vyko darniai?

-- Visiškai. Viskas praėjo kultūringoje aplinkoje, nebuvo akcsezų, išsišokimų, bei apsikaitimo karštomis replikomis. Aišku, neskaitant...

-- Neskaitant ko?

-- Neskaitant to, kad pasitarimas visiškai buvo panašus į Amerikos ir Viet Kongo pasitarimus Paryžiuje.

-- Jūs čia turite galvoje, kad ir mažieji, kaip mes, galime turėti toli siekiančios reikšmės problemas.

-- Savaime aišku, mes esame identiškai didiesiems.

-- Atleiskite, Paryžiaus pasitarimuose porą metų kalbama apie stalo formą.

-- Dėl to mes ir galime didžiuotis, nusišypsosio veiksnys, kad mes, mažieji, identiški didiesiems. Prieš surašydami komunikatą, mes ilgai diskutavome: ar atskleisti, ar užskleisti kambario lango užuolaidas? Kad tas klausimas nesukeltų nesuderinamų nuomonių skirtumų, neprileidome jo prie balsavimo. Tame mūsų diplomatinis brandumas.

-- Ir tai atšvytėjo komunikate?

-- Be abejo, komunikatas nei atskleistas, nei užskleistas langas.

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE,

pasaulyje garsiausioje vietoje jau
baigiama įruošti.

Kiekvienam lietuviui branginančiam savo tautos kankinių atminimą dera būti šio paminklo kurėjų tarpe.

Šių metų liepos 7 dieną
koplyčia bus dedikuota.

SAVO AUKĄ ATSIUSKITE PRIEŠ KOPLYČIOS
DEDIKACIJĄ.

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

ENJOY
SATURDAY
BANKING
AT
Society
NATIONAL
BANK



Jūsų apylinkės Society National Banko skyriai atidaryti šeštadieniais nuo 9:30 v. ryto iki 12:30 v. p. p. Skyriai atliks šeštadieniais visas bankines operacijas kaip ir kitomis savaitės dienomis. Džiaukitės šeštadienio banko patarnavimais. Atidarykit saskaitą šiandien per Clevelando bankų lyderį Society National Bank.

APYLINKĖS SKYRIAI ATIDARYTI ŠEŠTADIENIAIS
9:30 V. RYTO IKI 12:30 V. P. P.

(There will be no change in the office hours of our downtown offices at 1001 Euclid Avenue and 127 Public Square)

Member F.D.I.C.

Deposits Insured To \$20,000

SUBATVAKARIS SU DAILININKU JONU KELEČIUM

KELIOS PASTRAIPOS APIE JO KŪRINIŲ PARODĄ BOSTONE

Žmogus yrasocialinė būtybė, atskiras taškas bendruomenėj. Savo aplinkoj geriau sekasi tam Taškai, kuris turi ne tik darbo pomėgį ir igimtus kūrybinius talentus, bet gali pasidžiaugti ir nors vienu kitu tikru savo draugu, paprastai gana sunkiai atrandamu brangakmeniui.

Dail. Jonas Kelečius, atrodo, yra gimęs po tokia "laimės žvaigžde". Pernai pavasarį, po Jul. Gaidelio operos Danos antro spektaklio, teatro kieme teko sutikti A. ir Vyt. Rastonius, kaimynus iš Providence, R.I. Ir jie iš karto, su regima vidine šilima, ėjo prie reikalo: girdi, Chicagoj jie aplankę savo bičiulį dail. J. Kelečių, pamatę jo darbus, būtinai reikią tų darbų parodą surengti Bostone. Dail. J. Kelečius nebuvo svetimas ir šių eilučių rašytojui, susipažintas seniau į praeitį nudulkėjusiom dienom Hanau lietuvių tremtinių stovykloj. Žemaitiškai tariant, taip tatau Chicago Lietuvos Operos kieme ir buvo sudarytas "sandėris" rengti dail. J. Kelečiaus tapybos kūrinių parodą Atlanto pakrantėj. Atseit, nemeluota draugystė savo vidinį išipareigojimą atliko ir šį kartą.

Dail. J. Kelečių atsiųsti į Bostoną, surengti jo dailės darbų parodą ir ją globoti iniciatyvos ėmėsi Kult. subatvakariams rengti komisija, inž. Edm. Cibo pirmininkaujama. Pakilioj nuotaikoj parodos atidarymas įvyko balandžio 18 d. vakare, ALTS-gos namuose, So. Bostone. Paroda buvo atidara ir lan koma ištisą savaitę, jos uždarymas įvyko balandžio 26 d. po pietų.

Parodos atidaryme Jonas Kelečius buvo pristatytas ne tik kaip dailininkas, bet ir kaip aktorius, dar nenužengęs

nuo liet. išeivių dramos teatro scenos. Gegužės 3 d. jis gi vėl sugrįš į Bostoną ir čia, drauge su savo kolegom Chicago Lietuvos Scenos Darbuotojais, vaidins A. Rūko linksmo kaimiško nutikimo Bubulio vaidmenį. Pats dail. J. Kelečius, parodos atidary-

gai parengto parodos atidarymo kalboj dail. J. Kelečiaus tapybos darbus vertino itin šiltai ir palankiai. Anot jo, dail. Kelečius nesąs atitrukęs nuo prancūzų impresionistinės ir poimpresionistinės mokyklos estetinių normų. Savo kolo-ritu ir savo braižu jo



JONAS KELEČIUS

Sėdinti mergaitė.

me tardamas žodį, paskleidė apstą savo dvasinės šilimos, atsiųsti itin simpatiniais ir jautriais būdo bruožais, dar vakaro programos baigmei subtiliai padeklamuodamas Shakespeare'o kūrinį. Į Bostoną jį atlydėjo abu sūnūs ir jo žmona akt. Stasė Kielaitė-Kelečienė, kurią parodos rengėjai pasveikino kelių rožių puokšte.

Dail. Vikt. Vizgirda, nors tą vakarą sirgo stipriu peršalimu, rūpestin-

darbai esą originalūs ir savaimingi, pasižymi išieškota kompozicija ir spalvų gamos daina. Tas esą matoma peizažuose, figūrinėse drobėse ir net eskizinio pobūdžio mažuose paveiksluose. Dail. Vikt. Vizgirda ilgėliau stabterėjo ir plačiau aptarė šiuos dail. J. Kelečiaus darbus: Sėdinti mergaitė, Pajūryje, Patiltė, Nature morte, Spalvinė kompozicija, Kolažas, Pilkuose tonuose, Žąsys, Pirmoji šalna, Atsisveikinimas, Belau-

kiant ir kt. Turint galvoj dail. Vikt. Vizgirdos reiklumą ir jo tvirtus kriterijus, ši jo kalba dail. J. Kelečiui buvo ir maloni staigmena, ir neabejotinas laimėjimas.

Dail. Jonas Kelečius Bostone surengto parodoj iškabino keliolika dailių ir vidutinio dydžio drobių, keliolika mažų spalvotų paveikslų ir gal dešimtį juoda - balta kompozicijų. Ir šių išpūdžių autoriui, tik parodą atidarius, susidarė stiprus vaizdas, kad dail. J. Kelečius yra estetas, grožio ieškotojas, galima sakyti, poetas lyrikas. Ir jo abstraktai, ir realistiniai peizažai, kaip Kaimo industrija ar Žąsys ir figūrinės drobės skamba spalvinės darnos šilima, išbaigta ir gerai apvaldyta kompozicija, paties Kelečiaus mintim bei išgyvenimu. Jis ieško, bet nepuola į šio meto dailės meno kraštutinius, kuriuose daugelis tapybos darbų tėra tik nuovargio, išsikvėpimo ir bejėgiškumo liudininkai. Toms pagundoms iki šiol nepasidavęs, dail. J. Kelečius į lietuvių dailininkų gretas įžengė kaip atskira, savaiminga ir itin stipriu talentu atsiskleidusi asmenybė.

Kultūrinis subatvakaris, kurio metu dail. J. Kelečiaus kūrinių paroda buvo atidaryta ir apžvelgta, sutraukė gausų būrį Bostono ir jo apylinkių lietuvių, ištikimų "subatvakarininkų", o taip pat ir dailės meno mėgėjų. Programai pasibaigus, prie tradicinio kavos puodelio dar porą - trejetą valandų pavarota ir pasikalbėta. Kas panoro -- tuo metu galėjo su dail. Kelečium susipažinti ir pasišne-kėti. Pirmom dviem trim parodos dienom šio kampo lietuviai išgijo penkiolika dail. Kelečiaus darbų, iš kurių devynias dideles drobes. Aišku, dailininkas iš to lobių nesusikraus, bet nebus jam "dyka" ir tolima varginga kelionė.

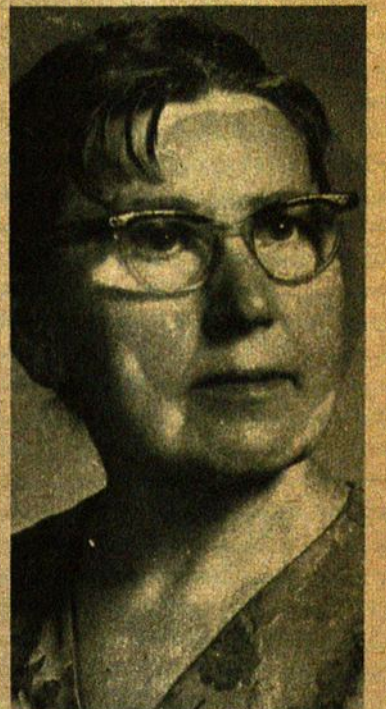
Talka visada yra paguoda tam, kuris stengiasi ką nors nuveikti. Bos-

SIBIRO TREMTINĖ STEFANIJA RŪKIENĖ KALBĖJO BOSTONE

Nuo to meto, kai į Bostoną atvyko naujieji lietuviai ateiviai, šeštadieniais čia dirba lituanistinė mokykla, kurioj dėstomi pradžios mokyklos ir gimnazijos lituanistiniai dalykai. Šiais mokslo metais mokyklą lanko truputį daugiau negu šimtas mokinių. Turint prieš akis nors apytikrį Bostono lietuvių kiekį, mokinių skaičius mažiausia galėtų būti dvigubas; deja, yra ir tokių tautiečių, kuriems lietuviška mokykla jau nebereikalinga. Bet ir to akivaizdžoj

tenka jungtis prie optimistų, kurie sako, kad kitamet mokinių būrys padidėsias...

Bostono lituanistinės mokyklos vedėjo parei-



Stefanija Rūkienė

tone ir kaimyniniame Providence Kelečių šeima priglaudė, vežiojo ir vaišino p. B. Kerbelienė ir p. A. ir V. Rastoniai. Kult. subatvakarių rengėjai už tą bičiulišką mostą jiems taria nuoširdų ačiū.

Jau ir subatvakariui su dail. Kelečium nūgrimzdus vakar dienas, su rūpesčiu žvelgiam į kitus parengimus, nežiau slegiančius tuos pačius žmones, kurie surengė ir čia minėtą dailės kūrinių parodą. Tie parengimai jau čia pat: gegužės 3 d. 3 val. po pietų Thomas parko Aukšt. mokyklos auditorijoje, So. Bostone, Chicago Lietuvos Scenos Darbuotojai vaidins Ant. Rūko 3-jų v. linksma nutikimą Bubulį ir Dundulį (Bubulis -- J. Kelečius, Dundulis -- L. Barauskas), o gegužės 16 d. ALTS-gos namuose, So. Bostone, įvyks kult. subatvakarių vienuoliktojo sezono pabaigtuvės. Ši kult. subatvakari gali vadinti literatūros vakaru, nes jis yra skiriamas poeto Fausto Kiršos prisimimui. Mirusio rašytojo kūrybos pluoštą paskaitys p. Dikinytė-Pundienė. Abiejų įvykių rengėjai neabejoja, kad Bostono ir jo apylinkių lietuviai jų kvietimus išgirs ir šį kartą.

St.S.

Nelengva buvo prie St. Rūkienės prieiti, nes mūsų "tremtinystė", greta jos sopulingų išgyveni-

(Nukelta į 6 psl.)

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS (3)

"PRANEŠINĖSI MUMS VISKĄ TIKSLIAUSIAI"

Po savaitės, vieną šaltą mėnesienos naktį Tuomi pasibeldė į duris, pagal popieriaus skiautelėje įrašytą adresą susiradęs namą šalutinėje gatvėje, netoli Kirovo miesto centro. Iš lauko tasai dviejų aukštų namas niekuo nesiskyrė nuo kitų namų tame pačiame kvartale. Viduje paaikėjo, kad pirmasis aukštas buvo kambariais paskirstytas įvairiems kabinetams, antrajame įrengta pora butų. Tai buvo pirmasis "saugumo namų", kuriame Tuomi turėjo prisistatyti, o tokių namų Kirove buvo ne vienas. Tartum į šventyklą, čia rinkdavosi KGB viršininkai, susitikdavo su periodiškai atsilankančiais agentais, juos išklausydavo ir iš čia išleisdavo su naujais įpareigojimais.

-- Įsipilk gėrimo, ir mes tuojau pradėsime, -- tarė Serafimas, rankos mostu nurodęs gruziniškos degtinės bonką.

-- Pirmiausia turėsi mums pranešinėti mokytojų institute pastebėtas nuotaikas apie partijos politiką, apie gyvenimo sąlygas apskritai ir apie vakariečius ypatingai. Mes norime žinoti, visa, ką kalba tavo mokytojai ir studentai kaip tu, ir gera ir bloga. Pranešinėsi mums viską tiksliausiai, ką tik išgirsi, nē nemėgindamas perduoti tik tai, ką mes tavo manymu norėtume girdėti.

-- Bendraudamas su savo draugais, turėsi pasirodyti apsiskaitęs ir susidomėjęs, kas dedasi pasaulyje. Kada išgirsi antisovietinius pokalbius, įsimašysi į juos ir dėsies jiems pritarianti. Proga pasitaikius, nevenk ir pats atsargiai pakritikuoti. Gali net vieną kitą kartą santūriai pagirti Vakarų pasaulį. Kada jau išgysis pasitikėjimą, išaiškinsi, kas privačiai taip galvoja, kaip tu viešai kalbi. Žinoma, tam reikalinga laiko. Bet niekada neik per toli, kad neišvaikytum savo žuvų.

Joks atlyginimas nebuvo pažadėtas. Bet ištikimais pranešinėdamas, ką girdėjęs institute, jis pastebėjo, kad KGB ėmė slaptai jį remti. 1950 metais baigęs institutą, jis kurį laiką negalėjo susirasti darbo. Tuojau pat įsikio KGB ir darbą jam parūpino, pirma tame pat institute, vėliau vietiniame suaugusiųjų švietimo centre.

Parijai priklausymas buvo labai svarbus dalykas, tiek galvojant ilgiau pasilikti mokytojo tarnyboje, tiek ir dirbant KGB. Ir kada Tuomi pareikšimas įstoti į partiją užkliuvo dėl to, kad jis negalėjo suteikti žinių apie savo seserį, apie kurią jis keleris metus jokių žinių neturėjo, jai staiga dingus, KGB išieškojo visą Sovietų Sąjungą ir jo seserį surado kibirais benešiojant vandenį Archangelsko mieste. Pirmiesiems abiemis vaikams gimus 1948 ir 1951 metais, iš savo reguliarios algos Tuomi niekaip nebegalėjo galo suvesti su galu. Tada majoras pasukdavo jam papildomai po kelis šimtus rublių prieš atostogas ar valstybines šventes.

Nuolatos pamokomas ir vis daugiau išgydamas patyrimo, Tuomi darėsi vis apsikresniu slapuku. Iš prigimties jis turėjo ne vieną ypatybę, reikalingą geram šnipui: drąsą, sumanumą, pastabu-

mą, ypatingą atmintį ir sugebėjimą žmonėms įsisteikti. Jis maloniai šypsodavosi, melsvose akyse žėrėjo sveikas humoras, o patrauklus veidas įkvėpdavo kitiems širdingą pasitikėjimą juo. Pamažu su juo atsitiko taip, kaip ir su daugeliu kitų, ilgelesnį laiką išitraukusių į špionažą: jis pamėgo intrigas dėl pačių ingrigų. Jeigu pradžioje, išdavinėdamas savo draugus studentus, dar kiek jausdavosi nusikalstąs jų atžvilgiu, tai vėliau šis jausmas ėmė silpnėti, įsikalbėjus sau pačiam, kad tuo jis atliekas savo patriotinę misiją.

Bet buvo vienas vienintelis žmogus, kurio jis nedrįso išduoti. Tai rusų literatūros profesorius Nikalojus Vasiljevičius. Savo sąmoju, tiesumu ir dvasios pakilumu jis buvo išgijęs visuotinę pagarbą studentuose be išimties. Išstysusio ūgio, sausos išvaizdos ir švelnaus būdo žmogus, kaip mokytojas, jis kažkaip sugebėdavo patraukti auditoriją, kuri visada būdavo sausakimsai prisirinkusi studentų. Kelis kartus jam buvo pasiūlyta įstoti į partiją bet jis visuomet atsisakydavo, todėl KGB jį nuolat sekė. Nuo 1955 metų gruodžio mėnesio jo sekimas buvo pavestas Tuomi.

Netrukus po to, naujųjų metų sutikime, Tuomi išgirdo, kaip vienas studentų paklausė profesorių Nikalojų, kodėl jis nestojąs į partiją.

-- Komunizmas yra uždaras narvas, -- profesorius atsakė. -- Gimiau ne tam, kad narve uždusčiau. Mane pagimdė kad skraidytiau kaip erelis.

Ši profesoriaus pasisakymą Tuomi nutylėjo, dar ydamas savo eilinį pranešimą KGB viršininkams. Vos tik praėjo keturios dienos ir Serafimas paskambino jam telefonu darbo metu į mokyklą. Niekada nebuvo panašiai buvę praeityje.

(Nukelta į 6 psl.)

FILATELIJOS KAMPELIS

ANTANAS BERNOTAS

(4)



LENKIJA išleido puikią 8 pašto ženklų "turistinę" seriją su jos vakarinių ir šiaurinių miestų vaizdais. Visi pašto ženklai su priedėliais. Čia dedame p. ženklą su Torunės vizdu.

Torunė (vokiškai Thorn) yra šiaurinėje Lenkijoje prie Vyslos upės. Miestą įkūrė 1231 m. kryžiuočiai, kuriuos čia atsi-

kvietė moztūrų kunigaikštis Konradas, kad šie kariautų prieš jo priešus prūsus. Kairėj Vyslos pusėj kryžiuočiai pastatė Vogelsang pilį, o dešinėj -- patį miestą. 1233 m. Torunė gavo Kulmo teises. Kryžiuočiai mieste pristatė puikių gotikos stiliaus pastatų, kaip tai šv. Jono bažnyčią, šv. Marijos bažnyčią, vienuolyno rūmus, rotušę, kurių dauguma, kad ir atnaujinti ar perstatyti, išliko iki mūsų dienų. Žalgirio mūšio metu Torunė dalyvavo mūšyje su savo atskiru būriu. 1411 m. Vyslos saloje prie Torunės buvo pasirašyta vadinama Torunės taikos sutartis tarp kryžiuočių ordono ir Lietuvos - Lenkijos valstybių, kuria kryžiuočiai atsisakė nuo Žemaičių. 1466 m. gen buvo pasirašyta kita sutartis su Lenkija po Trylikos metų karo. 1454 m. Torunė prisijungė prie Lenkijos ir išbuvo jos valdžioje iki 1793 m., kada vėl atiteko Prūsijai ir (su pertrauka, kai 6 metus priklausė Varšuvos kunigaikštijai) kai Vokietijos dalis išliko iki 1920 m. Tais metais grįžo Lenkijai. Miestas yra labai svarbus prekybos ir pramonės centras, geležinkelio ir upių laivininkystės mazgas, meno ir mokslo centras. Šiuo metu mieste gyvena apie 92,000 gyv.

KANADA kovo 18 išleido 4 pašto ženklus dabar vykstančiai Pasaulinei Parodai EXPO '70 Osakos mieste, Japonijoje, paminėti. Visi pašto ženklai po 25 centus, spausdinti viename lape taip, kad galima lapą suplėšyti keturblokiais.



Kanada Osakos parodoje dalyvauja net su keturiais paviljonais -- bendru visos Kanados ir Quebec'o, Ontario ir British Columbia provincijų paviljonais atskirai. Pašto ženkluose pavaizduota: Kanados -- EXPO '67 Montrealio ir Osakos parodų simboliai, gi kituose trijuose -- Osakos parodos simbolis ir atitinkamos provincijos gėlė. Pašto ženklai spalvoti.

PORTUGALIJA išleido 4 pašto ženklų seriją jos žymiausio jūrininko ir keliautojo Vasco

ROCHESTER

PREZ. A. STULGINSKIO MINĖJIMAS

Balandžio 12 d. buvo su-ruoštos iškilmės a. a. prezidento Aleksandro Stulginskio atminčiai pagerbti. Prasidėjo 11 val. pamaldomis: šv. Mišias atlikė ir gražų pamokslą apie velionį pasakė kun. Liudas Januška, o solistė Birutė Čypienė žavingu balsu pagiedojo porą jaudinančių giesmių, vargoninkaujant R. Obaliui.

3 val. p. p. ateitininkų sendraugų suruoštas salėje minėjimas praėjo rimtoje nuotaikoje. Iš Clevelando atvykęs teisin. P. Stravinskas savo paskaitoje vispusiškai išnagrinėjo a. a. A. Stulginskio asmenį: kaippo tolerancijos pilną žmogų ir didžiai nusipelnusį visuomenės veikėją ir valstybės prezidentą. Jo paskutiniųjų gyvenimo dienų rašytą dukrai dr. Juozavičienei laišką paskaitė giliu įsijautimu Izabelė Žmuidzinienė, akompanuojant K. Saladžiui. Poetė Nerima Narutė eilėraščio formoje pagerbė velionies prezidento atmintį.

Minėjamą darniai pravedė ateit. sendr. pirm. dr. Vl. Lelis.

de Camos 500 metų gimimo su-
kakčiai paminėti. Ženkluose: jo atvaizdas, herbas, atrastų kraštų žemėlapis ir laivynas.



Vasco da Gama (1469-1524) gimė Sines vietovėje, Alemtejo apskrityje. Tarnavo kariuomenėje ir dalyvavo kare su Kastilija. Tais laikais arabai varė plačią prekybą su Indija ir kitais rytų kraštais ir Portugalija, kuri pradėjo tapti jūrine galybe, sumanė paveržti tą prekybą iš arabų. Karalius Emanuelis I paskyrė Vasco da Gamą, kaip gabų karį ir jūrininką, su rasti kelią jūromis į Indiją. 1497 m. liepos 9 d. Vasco da Gama trimis buriniais laivais išplaukė į pietus ir pasiekė pietinį Afrikos galą (tas jau buvo kiek anksčiau atrastas), apsukęs aplink jį sustojo Malindivų krante, kur rado vieną arabų jūrininką, žinantį Indiją. Nurodinėjant šiam arabui, plaukdamas Indijos vandenyną, Vasco da Gama 1498 m. gegužės 20 d. pasiekė Calicutą uostą (dabartinę Kalkutą) vakariniajame Indijos krante. Tačiau ten prekybos punkto negalėjo įsteigti dėl musulmonų gyventojų pasipriešinimo. Rudenį išplaukė atgal namo. Namie jis buvo sutiktas kaip herojus, apdovanotas ir gavo Dom titulą. Prekybos punktas įkurti Indijoje išplaukė kitas portugalų jūrininkas -- Pedro Alvares Cabral, tačiau jam nepavyko: vietos gyventojai jį ir visą įgulą išžudė. Tada karalius vėl pavedė Vasco da Gamą vykti į Indiją jau kaip Indijos admiralui ir jis išvyko 1502 m. su 13 laivų flotilija. Pakeliui įkūrė Sofalos ir Mozambiko prekybos punktus ir tvirtoves Rytų Afrikoje. Atvykęs į Kalkutą, jis "sutvarkė" karinguosius musulmonus, paėmė visą miestą, sudarė sutartį su vietos radža ir su dideliu kroviniu prieskonių ir kitų dalykų grįžo Portugalijon. Keltą metų gyveno ramiai, bet 1524 m. vėl buvo pasiųstas Indijon jau kaip vicekaralius tvarkyti vietos reikalių. Ten jis ir pasimirė rytiniame krante, Kočine. Jo kūnas tačiau 1539 m. buvo pargabentas į Portugaliją ir palaidotas Vidiguerioje. Kaip žinia, Camos įkurtos portugalų kolonijos Indijoje (Goa ir kitos) išliko iki mūsų laikų, ir tik 1961 m. atsikūrė Indija jas likvidavo.

Jūsų balsas Washingtone...

Jis žiūrės, kad jūsų reikalai būtų sutvarkyti

X

Michael A. FELGHAN

JŪSŲ DEMOKRATAS KONGRESMANAS-20 DISTRIKTO

- CHAIRMAN, House Subcommittee on Immigration and Nationality.
- 27 METAI TARNYBOS Distrikte, kuriame jis gyvena.
- JŪSŲ BALSAS YRA SVARBUS pirminių rinkimų dienoje GEGUŽES 5.

Feighan for Congress Committee, Mrs. Frances Perencevich, Asst. Sec'y., 1374 East 40th St., Cleveland, Ohio

Minėjimui pasibaigus, darbščios ponios svečius pavaišino skaniais paruoštais valgiais, kavute ir saldumynais.

Ta pačia proga buvo atšvėstas ir ateit. sendraugų dvidešimtmetis. Apie nuveiktus darbus platų pranešimą padarė dr. Vl. Lelis. Ateitininkus sveikino ir geros sėkmės ateičiai linkėjo: LB apyl. — K. Miškinis, ALT S-gos skyr. — Al. Jančys, ALT sk. — J. Jurkus, Kat. fed. — V. Vitkus. Vaisių metu stalo komend. Br. Krokys savo pareigas atliko pavyzdinčiai. Visuomenė buvo patenkinta ruošiamu minėjimu ir todėl jame gausiai dalyvavo.

R. Liormonas

OMAHA

• L. B. apylinkės valdyba užprenumeravo Nebraskos Universiteto Omahoje bibliotekai Lietuvių Enciklopedijos angliškąją laidą. Taip pat padovanojo Omahos miesto Centrinei bibliotekai, Creighton Universiteto bibliotekai ir Nebraskos Universiteto Omahoje bibliotekai po B. Armonienės knygą — Leave Yours Tears in Moscow.

• Balandžio 4 d. L. B. apylinkės valdyba suruošė pagerbimo pobūvį choro Rambynas nariams. Tuo pačiu buvo atšvėstas ir lietuviško choro įkūrimo Omahoje dvidešimtmetis. L. B. apylinkės valdybos vardu visiems choro nariams bei dirig. muz. Br. Jonušui buvo įteikti specialūs padėkos adresai. Dirigento padėjėjai K. Kartanienei ir pianistėms: S. Kazlauskaitei ir V. Misiūnaitei dar buvo įteiktos ir piniginės dovanos.

Už tikrai didelį choristų pasiaukojimą ir darbą net tik savųjų, bet ir amerikiečių tarpe, choro dalyviams dėkojo L. B. apylinkės pirm. — P. Adamonis. Kitų vardų: J. Damas, Pr. Totilas ir J. Povilaitis.

Gegužės 9 d. šv. Antano parapijos salėje Rambynas rengia savo koncertą lietuviams. Žadama gyva ir nuotaikinga programa su solo ir duetu pajavairinimais.

• St. Pangonis, nuolatinis lietuviškos veiklos rėmėjas, tapo naujausiu L. Fondo nariu Omahoje.

• Architektas J. Bukšys, dirbęs JAV Armijos Inžinerijos Korpe Omahoje, jau antrą kartą karinės vadovybės apdovanotas premija ir pagirimo lapu už pasižymėjimą tarnyboje. (vš)

ATITAIŠYMAS

Dirvos Nr. 29 įdėtas Jurgio Gliaudos rašinys. To rašinio pavadinime įvelta klaida. Rašinio pavadinimas turi būti skaitomas: DEL VLADO KULBOKO NUOMONĖS APIE MANO ROMANĄ.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

IF YOU LIVE IN WARD 32, OR EUCLID, OHIO,

ELECT DEMOCRAT

WM. J. KENNICK

STATE REPRESENTATIVE

WM. J. KENNICK IS A LAWYER AND FORMER 23RD WARD COUNCILMAN.

DEMOCRATIC PRIMARY ELECTION
MAY 5, 1970.

Issued by Wm. Kennick, 14122 Westropp Ave.

Išneškite DRAŠĄ į savo
Apygardos vadovybę

LEO A.

JACKSON

DEMOCRAT

COUNTY COMMISSIONER

• REMIAMAS BY CITIZENS LEAGUE •

JACKSON FOR COUNTY COMMISSIONER COMMITTEE,
Dr. M. H. Lambright, Sec'y., 1144 E. 98th St., Cleveland, OhioSUPERIOR
SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATIONMOKA AUKŠTAS PALUKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 7 1/2%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki
\$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-85526712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-249713515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

Cleveland, Ohio

6621 Edna Avenue
361-1763936 East 185th Street
531-7770

STEFANIJA RŪKIENĖ...

(Atkelta iš 5 psl.)

mų, tai tik šilko vystyklai; bet miela buvo ją sutikti ir išgirsti.

Suprantama, labai sunku St. Rūkienei savo patyrimus pasakoti. Jų tiek daug, jie visi tokie baisūs, atskleidžiantieji nekaltą žmogaus kančias, bet ir stalininio režimo žvėriškumą. Prelegentė, prisimindama tik vieną kitą epizodą, kur Lietuvos pavergėjo žiurumas ir neteisngumas persoka visas žmoniškumo ribas, ne vieną kartą stvėrėsi nosinaitės ašaroms nušluostyti. Visa tai, ką St. Rūkienė Bostone papasakojo, yra mūsų laiko gėda, bukaprotiškumas ir niekšybė, kaip žinom, atitenką seniems mūsų kaimynams rusams.

Savo pasakojimus baigdamą St. Rūkienė pareiškė, kad rusiškasis komunizmas iš esmės nepasikeitė, kad jis tebėra tas pats grobuonis ir imperialistas.

St. Rūkienės pasakojimus išraiškiai pratęsė Birutė Adomavičiūtė ir Jurgis Jašinskas, paskaitydami ištrauką iš Vergijos kryžkelių. Saulius Cibas, neabejotinas muzikinis talentas, liūdną popietę praskaidrino fortepiono muzika. Viešnios nebuvėlės paklausyti ir savos mokyklos paremti tesusrinko tik apie 150 Bostono lietuvių. (t.st.)

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS

(Atkelta iš 5 psl.)

-- Išsisukinėk, kaip beįmanydamas, bet per penkiolika minučių atsirask pas mane, -- griežtai įsakė majoras. Kai Tuomi atvyko į saugumo namus, iš majoro veido buvo galima suprasti, kad Tuomi jau pateko į bėdą. -- "Komunizmas yra uždaras narvas. Mane pagimdė, kad skraidytiau kaip erelis", -- pakartojo KGB majoras įpasiekusius žodžius ir tuojau pat paklausė: -- Ar negirdėjai tokio pasakymo?

-- Taip, tai pasakė Nikalojus Vasiljevičius, -- Tuomi paaiškino, bet tuojau pat šaltas prakaitas jį išpylė pagalvojus, kad partija turi dar ir kitą agentą, kuris ir jį seka.

-- Jeigu taip, tai kodėl mums to nepranešai? -- Man pasirodė, kad toks pasakymas niekam nevertas.

-- Negadin savo padėties daugiau, negu jį jau sugadinta, -- įspėjo Serafimas. -- Džiaukis, kad ne kas kitas, bet aš pats tatau išaiškinau. Šį apsilėidimą aš laikysiu kaip ir užmirštą vien dėl to, jog mudu taip ilgai bendradarbiauome ir tau aš esu numatęs didelę ateitį, jeigu tu pats jos nesusiniekinsi.

Leidęs suprasti, kad pasimatymas tuo tarpu baigtas, išeinančiam Tuomi majoras pabrėžė:

-- Man rodos, kad šis nuotykis tave bus šio to pamokęs. Niekada net nebandyk mūsų apgauti.

(Bus daugiau)



LOYALUMO PARADAS

ALTo Clevelando Skyriaus Valdyba kviečia visas Clevelando Lietuvių Organizacijas prisidėti prie ALT organizuojamos lietuvių grupės loyalumo parados, kuris įvyks penktadienį, š. m. gegužės 1 d., 8 val. 30 min. vakare.

Susirenkame 8 val. vak. East 17 St. ir Chester. Prašome atvykti su automobiliais ir jeigu galima su tautiniais rūbais, uniformomis ir atitinkamais plakatais.

ALTo Skyriaus Valdyba

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Naujai išrinkta ALTo Clevelando Skyriaus Valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirmininkas — Alg. Pautienis, vicepirm. — Pr. Razgaitis, vicepirm. — Ant. Jonaitis, protokolų sekr. — Algis Rutkauskas, išdinininkas — V. Palūnas, išdo sekr. — Kaz. Žiedonis, narys spaudos ir informacijos — Ing. Bublienė.

Valdybos kandidatė buvo išrinkta ne p. Šatkauskienė, kaip buvo pranešta Dirvoje, bet p. Šarkauskienė.

• Pilėnų tunto skautai rengia PUSRYČIUS gegužės 3 d. šv. Jurgio parapijos salėje tuoj po 10 val. 30 min. tunto užsakytų pamaldų.

Tikslas — Padėkos išreiškimas visiems tunto rėmėjams. Ta pačia proga bus keletos minučių šventojo Jono prisiminimas ir atžymėjimų įteikimas skautams.

Kviečiami skautų tėvai, jų draugai ir visi kiti.

Tuntininkas A. Meilus



• Michael A. Feighan, demokratas, kandidatuoją 20 distrikte perrinkimui į US Kongresą, jau 13 metų atstovauja šį distriktą. Jis yra vienas iš Medicare autorių, daug prisidėjęs prie išrūpinimo įstatymo pagelbinčio vyresnio amžiaus žmonėms naudotis ligoninių paslauga. Jis taip pat daug prisidėjo prie pravedimo imigracijos akto 1965 m. Michael A. Feighan palaiko nuolatinį kontaktą su etninėmis grupėmis Cuyahoga County ir yra jų remiamas.

• LRK Moterų Sąjungos 36 kuopa metinę vakarienę rengia š. m. spalio 4 d. Naujosios parapijos salėje.

• Katalikų labdaros 52-ji rinkliava šiuo metu vykdoma visose Clevelando diecezijose parapijose su tikslu surinkti \$2,250,000. Iki gegužės 10 d. 20,000 savanorių aukų rinkėjų aplankys parapijiečius prašydami paaukoti labdarai.



Pobūvy prisaiškinama naujoji Federacijos valdyba. Iš kairės: Mrs. Lewis W. Phillips, Judge John V. Corrigan, Federacijos pirmininkas adv. Sigmund T. Brinsky, priesaiką pravedęs Justice Anthony J. Celebrezze, Mrs. Walter Maky, kun. Danila Pascu, Miss Lily P. Volosin, Wynn Burgess.

GRAŽIAI PAVYKĖS KULTŪRINIŲ DARŽELIŲ FEDERACIJOS VAKARAS

Paprastas trečiadienio vakaras balandžio 22 d. dalyvavusiems Naujos parapijos salėje Clevelando Kultūrinių Darželių Federacijos valdybos įvesdinimo iškilnėje buvo kaip didelis, linksmas šventadienis. Dalyvavusieji virš 300 apie 20 įvairių tautybių atsimins jį kaip vieną iš maloniausių vakarų. Lietuvių dalyvavo virš 150, neskaitant Grandinėlės pusšimčio.

Vakarienė ir visa programa pravedta kitaip negu kitais atvejais iki šiolei, kas maloniai nuteikė svečius ir savus. Dalyviai buvo apsėdę stalus sudėtus visais keturiais salės pasieniais. Salės erdvus vidurys tarnavo didele scena, kur Grandinėle atliko savo šokių programą.

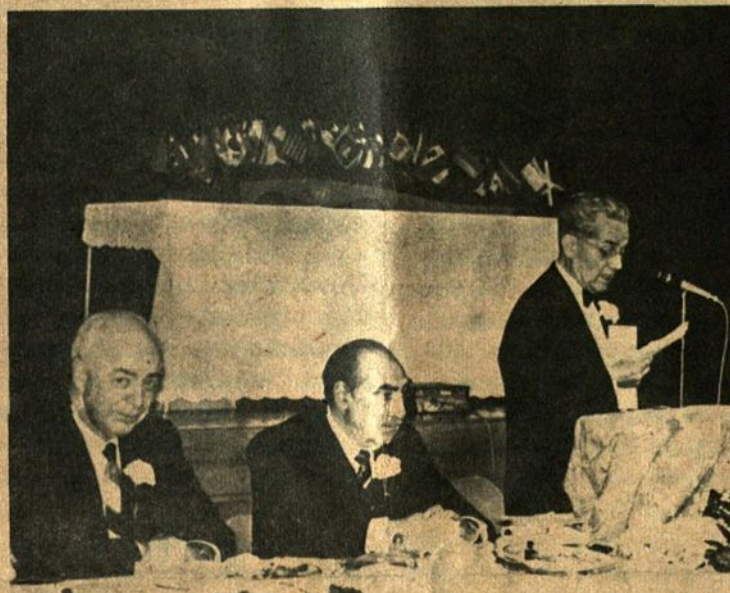
Programa pradėta kita-taučiai atstovui sugiedojus Amerikos himną.

Pavakarieniavus, oficialią dalį pradėjo Federacijos pirmininkas rusinų darželio atstovas federacijoje, adv. Sigmund T. Brinsky.

Federacijos naujos valdybos prisaiškinimą pravedė U.S. Šeštos Apygardos Ape-gardos Apeliacinio Teismo teisėjas, italų veikėjas, buvęs Clevelando burmistras, darželių kūrimosi laikais, Anthony J. Celebrezze, pasakydamas kalbą pritaikytą darželių idėjai ir žmonių taikiam sugyvenimui.

Sekantiems dviem metams Federacijos valdyba sudaro: pirmininkas adv. Sigmund T. Brinsky, rusinų darželio atstovas; vice-pirmininkai — teisėjas John V. Corrigan, airių darželio, kun. Danila Pascu, rumunų darželio, Wynn Burgess, Snakespearė an darželio; vykd. sekr. Mrs. Lewis W. Phillips, žydų darželio; užrašų sekr. Mrs. Walter Maky, Suomijos konsulo žmona, suomių darželio; Miss Lily V. Volosin, išdinininkė, vengrų darželio atstovė.

Vykd. Komitetan išrinkta aštuoni įvairių tautybių, K. S. Karpius nuo lietuvių darželio. Išrinkta ir kitos reikalingos komisijos.



Lietuvių Darželio pirmininkas K.S. Karpius daro pranešimą. Kairėje sėdi teisėjas Corrigan ir teisėjas Celebrezze.

Naujas pirmininkas vėliau pristatė eilę dalyvaujanciu žymių įvairių tautų asmenų.

Grandinėlės vadovas Liudas Sagys patiekė dalyviams apie šešetą įdomesnių, ne pačių ilgiausių, šokių, kurie kiekvienas žiūrėtojams darė savotiškai įdomų įspūdį.

Dauguma kitataučių Grandinėlę matė pirmą kartą, nors buvo ir tokių, kurie lankydavo Grandinėlės programas. Visi vienodai jautėsi sužavėti ir patenkinti šia įdomią programą kitokesnėje aplinkumoje.

Kitataučiai reikė pasigerėjimą nepaprastai dideliu Grandinėlės skaičium, ir daugelis ypatingai buvo sužavėti gražiais lietuvių veideliais... Iš audringų, gausių ovacijų kokias žiūrėtojai kėlė po kiekvieno šokio jautėsi kaip Grandinėle į juos veikė. Paskutinis šokis buvo garsus Ame-

rikos istorijoje "Virginia Reel", Amerikos pagarbai.

Dalyviams buvo naujybė, kai, programa baigus ir orkestrui sugrojus suktinį,

remti geroką auką, ir kartu kviečia ir ragina kitus lietuvius vertinančius ką gražaus, kultūringo turime, prisidėti savo parama.

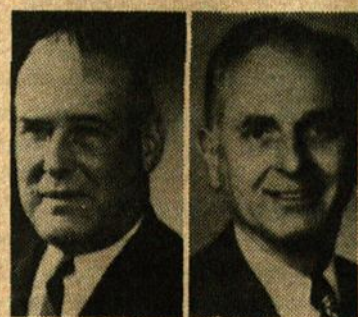
K. S. Karpius, Liet. Kultūrinio Darželio Sąjungos pirmininkas

• SLA 14-ta kuopa gegužės 24 d., 2 v. Lietuvių salėje rengia iškilmingus pietus pagerbti kuopos narius F. Baranauską, A. Praškevičių, J. Vilčinską, M. Jones ir V. Braziulį.



• Wm. J. Kennick, kandidate, datuojas 53 distrikte į State Representative, yra advokatas, ekonomistas, buvęs 23 wardo councilman. Nuo 1949 m. iki 1952 m. Wm. Kennick buvo M. A. (Ohio State) L.L.B. assistant professor. Jis kalba keliomis kalbomis. Gyvena Euclid, Ohio. Jo biuras yra E. 185 ir Shore Center Dr. Hm. Kennick yra parašęs teisiniais ir ekonominiais klausimais daug straipsnių dėl Scoop ir Journal. Turėdamas gerą patyrimą teisės srityje, pasiryžęs kovoti už balsuotojų teises.

• E. Jakulienė ir B. Juknaitienė išvyko atostogų į Floridą. Apsistos p. Jazbučių vasarvietėje Miami Beach, Fla.



• Walter F. Lineberger, Jr. išrinktas Chairman of the Board and Chief Executive Officer Society Corporation, o Maurice Struchen pakeltas iš viceprezidento į prezidentus Society Corporation, kuri kontroliuoja Ohio penkis bankus: Society National Bank of Cleveland, The Springfield Bank, The American Bank in Port Clinton, The Fremont Saving Bank Co. ir The Western Reserve Bank of Lake County, kurių bendras turtas siekia \$947,614,497.

MALE

MACHINISTS
EXPERIENCED PREFERRED
ON MILLS & LATHES

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Steady work. 50 + hour work week. Fringe benefits.

WECO MACHINE PRODUCTS
10001 MEECH AVE.
CLEVELAND, OHIO

(29-35)

FEMALE HELP

WOMEN

Factory work. Overtime, paid Blue Cross, vacation and pension. Steady work.

Call: Steve Simon 621-9624

FREEMAN MFG. CO.

1315 Main Ave.
(near W. 25th & Detroit)
(32-33)

ČIURLIONIO ANSAMB-LIO JUBILIEJINĖS PLOKSTELĖS PRISTATYMAS

Čiurlionio Ansamblio įsteigė Vilniuje 1940 metų sausio 15 dieną. Taigi, šiemet sausio 15 dieną sukako 30 metų nuo ansamblio įsteigimo dienos. Ansambliui nutarė atžymėti jubiliejinius metus specialios apžvalginės plokstelės išleidimu. Beveik visi ansamblio koncertai, tiek Clevelande, tiek kitur, būdavo užrašomi į juostą. Nors tos juostos daugumoje yra pagamintos mėgėjų, vis dėlto per dešimtį metų susirinko gerai atliktų ir techniškai gerai užrašytų kelios dešimtys dainų. Iš šito viso lobio ansamblio vadovybė išrinko 28 dainas, kurias įgrojo į dvi ilgo grojimo plokšteles. Šių metų gegužės 2 dieną, šeštadienį, 7 val. 30 min. vakaro Čiurlionio Ansamblio namuose įvyks specialus pobūvis su tikslu šitas dvi plokšteles pristatyti Clevelando visuomenei. Ta pačia proga įvyks trumpa 30 metų sukakties akademija. Po to kuklios svetingų ansamblių vaisės. Clevelando visuomenė kviečiama gausiai apsilankyti.

Čiurlioniečiai yra patenkinti tokios plokstelės idėja. Norint visas tas dainas naujai užrašyti plokstelėse būtų nepaprastai ilgas darbas, nes ansamblio repertuaras keičiasi, ir daug dainų jau yra primirštų. Šalia ansamblio, plokstelėse taip pat pasirodo solistės: Juzė Krištolaitytė, Aldona Stempuzienė, solistas V. Verikaitis. Vienoje dainoje solo partiją atlieka tragiškai žuvęs dailininkas Vytautas Raulinaitis. Plokstelė savo lešomis išleido verslininkas Karvelis. Visas plokstelės pelnas yra skiriamas ansamblio monografijos išleidimui.

Pobūvio metu svečiai turės progos pamatyti įdomią Čiurlionio ansamblio veiklos parodą. (bk)

• Leo A. Jackson kandidate, datuoja demokratų sąrašą į County Commissioner. Vienas iš Clevelando State University vadovų dr. Middle H. Lambright sako, kad jo manymu Leo A. Jackson yra tinkamiausias šiai vietai, nes yra išmintingas ir sąžiningas, kuriam galima pavesti tvarkyti viešuosius reikalus.

• Clevelando Arenoj šį ketvirtadienį, balandžio 30 d. wrestling imtynės tarp sunkaus svorio imtyninkų Bobo Brazil ir Hans Schmidt. Bobo Brazil, neseniai grįžęs iš Japonijos susitiks su savo senu priešu vokiečių žvaigžde Schmidtu. Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gaunami Arenoj ir Richman's krautuvėje.

PARDUODAMAS NAMAS

Naujosios parapijos rajone prie E. 185 St., 4 miegamųjų su dideliu sklypu už \$21,500. Teirautis Multiple, 819 E. 185 St. Tel. 481-9300. (32-33)

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Skaityk ir platink
DIRVĄ



Banketo rengimo pirmininkė Rita Premeneckienė, klebonas kun. J. Angelaitis sveikina su savo mokslo draugu teisėju Corrigan; Teisėjas Celebrezze ir federacijos pirm. adv. Brinsky, Nugara motina Mrs. Lewis W. Phillips.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MIRE PRELATASI. ALBAVICIUS

Balandžio 19 d. Chicagoje mirė prel. Ignas Albavičius, vienas iš žymiųjų senųjų Amerikos lietuvių visuomenininkų.

Velionis buvo gimęs 1890 m. liepos 29 Lazdiuose. Ten ir baigė pradžios mokyklą, gimnaziją lankė Novorosijske, į Seinų kunigų seminariją įstojo 1907 ir ją baigė 1912. Tais pačiais metais išvyko į Romą gilinti studijų, studijavo 1912-14 Gregorianum universitete ir gavo filosofijos licenciatą laipsnį.

Į Lietuvą jau nebegrižo. 1914 atvyko į Ameriką ir čia pasiliko visą laiką. Gyveno ir veikė Chicagoje. Nuo 1914 iki 1918 buvo vikaras Šv. Jurgio parapijoje, 1918 paskirtas Dievo Apvaizdos parapijos klebonu. Čia jis išitraukė į dideles statybas ir 1927 baigė tos parapijos bažnyčią. 1940 nukeltas klebonu į Šv. Antano parapiją Cicero, Ill. Čia išklebonavo 26 metus (iki 1966), kai pasitraukė iš pareigų. Čia pastatė pradžios mokyklą ir visoje parapijoje stengėsi išlaikyti lietuvišką dvasią.

Visą gyvenimą buvo aktyvus lietuviškos visuomenės narys. Daug pasidarbavo po pirmojo pasaulinio karo, kai Lietuva buvo paskelbta nepriklausoma valstybe. Lietuvos reikalais visą laiką sielėjosi, antrojo pasaulinio karo metu išitraukė į ALT, buvo vienas iš Balfo organizatorių.

Velionis buvo glaudžiai sutapęs su Kat. Federacija.

Prelatu pakeltas 1954 m. Pasitraukęs iš pareigų, gyveno toje pačioje šv. Antano klebonijoje kaip emeritas klebonas.

• ALT S-gos pirm. T. Blinstrubas ir vicepirm. K. Pocius balandžio 18 d. dalyvavo ALT S-gos Baltimorės skyriaus dvidešimt mečio sukaktuviniame minėjime.

• Dr. D. Degesys, Dirvai paremti paaukėjo 50 dolerių už auką nuoširdžiai dėkojame.

• Lietuviškų vasarnamių konkursui, kurį paskelbė ALIAS, projektus atsiuntė šie architektai, slapyvardžiais pasirašę: Kvadratas, Ramus, Strėlė ir Aitvaras. Konkursas pratęstas iki gegužės 15 d. Jury komisiją sudaro: arch. J. Kova-Kovalskis, arch. A. Liutkus, arch. J. Premeneckas, arch. E. Kersnauskas ir dipl. inž. J. Augustinavičius.

DETROIT

A. KRIVICKO GRAFIKOS PARODA DETROITE

Dail. Alfonsas Krivickas, Vasario 16 gimnazijos mokytojas, š. m. gegužės 3 d. rengia pirmąją savo grafikos kūrinių parodą Amerikoje, Detroito Lietuvių Namuose. Bus išstatyta apie 30 spalvotų ir juoda-balta grafikos darbų. Atidarymas įvyks 11:30 val. ir paroda tęsis visą savaitę.

Apie dail. A. Krivicko kūrinius yra labai gražių atsiliepimų davę Vokietijos meno kritikai ir šią vasarą jis pakviestas išstatyti sa-

vo darbus Stuttgarto meno galerijoje.

Detroitė A. Krivicko parodą globoja LB Detroito Apyl. Valdyba.

Visi lietuviai maloniai kviečiami šią parodą aplankyti.

PRANESIMAS

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Valdyba praneša, jog jos pastangomis ruošiamas Steigiamojo Seimo 50 metų minėjimas įvyks Detroito Lietuvių Namuose š. m. rugsėjo mėn. 20 d. 1971 metų Vasario 16-tos dienos minėjimas įvyks Mercy kolegijos salėje. Centras tvirtai laikosi nusistatymo Vasario 16-tos dienos aukas skirti Amerikos Lietuvių Tarybai.

Pavergtų Tautų komitete Centrą atstovaujancius Rimą Sukauską ir Algį Zapracką nutarta papildyti Valdybos sekretorium Sauliu Šimoliūnu. Bus stengiamasi pilniau ir tinkamiau išnaudoti Pavergtų Tautų Savaitę birželio mėnesyje.

DLOC Valdyba

CHICAGO

KOKIE BUS LIETUVIŲ, TAUTINIAI NAMAI?

Lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti Lietuvių Tautinių Namų metiniame susirinkime, sekmdienį, š. m. gegužės 3 d., B. Pakšto salėje, 2801 W. 38 Street, Chicagoje. Pradžia 2 val. p. p. Be kita ko, susirinkime Namų Valdyba numato patiekti projektuojamų namų eskizus.

Po susirinkimo (4 val. p. p.) tose pat patalpose bus LTN pietūs. Svečiai ir nariai pietums vietas prašomi rezervuoti tel. PR 6-1349 arba 925-0693. Pietų metu meninę programą atliks aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė ir Balys Pakštas.

TUMĄ-VAIŽGANTĄ MININT

Tumo-Vaižganto šimtąjį gimtadienį minint, Pedagoginis Lituanistikos Institutas Chicagoje kreipėsi į visuomenę, kviesdamas ją talkon, išleisti kai ką iš Vaižganto kūrybos. Atsiliepdamas į šį kvietimą Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Cicero skyrius finansavo Vaižganto knygos "Rimai ir Nerimai" išleidimą.

Minėtoji knyga jau rinkoje, bet jos išleidimo našta tebeslegia leidėjo izdą. Šiame ėjime sąjungos skyriui maloniai talkininkauja mūsų dailininkai: J. Paukštienė, J. Pautienius, B. Murinas, A. Rūkštelė ir I. Stankūnienė. Kiekvienas jų yra paskyręs po vieną paveikslą minimo leidinio fonui.

Norėdamas visą minėtos knygos išleidimo vajų vainikuoti, ALTS Ci-



Venezuelos lietuviai balandžio 12 d. tarėsi GRANDINELES viešnageis reikalais Caracas ir Valencijoje. Pasitarimas įvyko L.H. Gavorskų namuose Maracay mieste. Nuotraukę pasitarimo dalyviai, pirmoj eilėje iš kairės: A. Surošaitė-Martinez, L. Gavorskienė, O. Kukanauzienė, A. Surošienė; antroje eilėje V. Venckus, J. Bielininas, H. Gavorskas, kun. A. Perkumas, J. Kukanauza ir St. Bielinienė.

cero skyrius š. m. gegužės 23 d. (šeštadienį) B. Pakšto salėje, 3800 So. California Ave. rengia malonų susitikimą - vakariene. Jos metu bus išdalinti burtų kelių minėtieji mūsų dailininkų paveikslai juos laimėjusiems. Norintieji paveikslų paskirstyme dalyvauti, prašomi maloniai atvykti į kalbamą vakariene arba iš anksto išsigyti pas jos rengėjus dalyvio pažymius. Vakarienės pradžia 7 v.v. Visas laukiamas pilnas skiriamas minėtos knygos leidimo išlaidoms. Visuomenė kviečiama šioje vakarienoje dalyvauti ir tuomi paremti skyriaus kultūrinį darbą. (mv)

LOS ANGELES

ŽIBUOKLIŲ BALIUS

L.D.K. "Birutės" D-ja Los Angeles skyrius, š. m. gegužės mėn. 16 d., 7:30 v. v. Šv. Kazimiero parapijos salėje rengia tradicinį PAVASARIO "ŽIBUOKLIŲ" BALIŲ, į kurį maloniai kviečia Los Angeles bei apylinkių lietuvius atsilankyti, kur birutietės žada visus puikiai pavaišinti bei užimti.

Savo atsilankymu įgalinsite birutietes ir toliau tęsti taip svarbų šalpos darbą. Gera muz. G. Gudauskienės vedama programa. Šokiams gros žinomas M. Krafto orkestras.

Įėjimas ir vaisės — 6 dol. asmeniui arba 10 dol. porai. Stud. ir pensininkams — 4 dol.

Dėl rezervacijų skambinti A. Dūdienei — 382-1595, p. S. Sakienei — 665-0097. Valdyba

BOSTON

KOMP. J. GAIDELIO MOKINIŲ KONCERTAS

Gegužės mėn. 17 d., 2 val. 30 min. po pietų ALT S-gos

namuose, So. Bostone, rengiamas komp. Jul. Gaidelio mokinių metinis pasirodymas. Vadinasi, kiekvienas mokinytū turės parodyti, kokią pažangą per metus jis yra padaręs. Koncertų amžius — nuo ankstybos vaikystės iki studento kepurės. Daugumas komp. Jul. Gaidelio mokinių studijuoja fortepioną. Ir visada tie jų pasirodymai būna įvairūs, ir įdomūs, nes gi vienas kitas tų mokinių gali įsijungti ir į mūsų muzikos prieauglį! Bostono lietuviams derėtų šį parengimą nors moraliai paremti.

NEW YORK

BUBULIS IR DUNDULIS NEW YORKE

Lietuvių Moterų Klubo pakviesta, gegužės 2 d. į New Yorką atvyks Chicago scenos darbuotojų trupė ir suvaidins Antano Rūko "Bubulį ir Dundulį". Spektaklis įvyks Franklin K. Lane mokyklos patalpose, 7 val. vakaro. Režisiorius Algimantas Dikinis, dailininkas Jurgis Daugvila, rūbų eskizai Bronės Jameikienės, apšvietimas Kazio Cijūnėlio, scenos technika Česlovo Rukuižos.

Antanas Rūkas savo komedijoje pavaizdavo vieną nutikimą tarp dviejų Lietuvos ūkininkų, bičiulių, Bubulio ir Dundulio. Du geriausi bičiuliai Bubulis ir Dundulis susipyksta dėl nepagrįsto įtarimo. Neapykanta tarp dviejų bičiulių vis auga našlės Agutės smailaus liežuvelio kurstoma. Šią rolę puikiai atlieka aktorė Elena Petrokaitė-Rukuižienė. Atrodo, kad būvę geriausi bičiuliai Bubulis ir Dundulis niekad vienas kitam neatleis ir nesusitaikins, nes abu jaučiasi teisūs. Komiški momentai seka vienas kitą, ir dažnai priverčia žiūrovus reaguoti linksmu juoku.

Vaidyba pagirtina. Bubulį vaidina Jonas Kelečius, jo šeimininkę — Stasė Kielaitė-Kelečienė, jo dukterį Radastą — Laima Petravičiūtė, ūkininką Dundulį — Leonas Barauskas, jo sūnų Dobilą — Arvydas Dikinis, viengungį Girdžių — Juozas Valentinas, kitą viengungį Šaltėksnį — Algimantas Dikinis, piršlį — Julius Balutis, Agutę našlę

— Elena Petrokaitė-Rukuižienė.

Tikimasi, kad New Yorko ir apylinkių lietuviai nepraleis progos pamatyti šio nuotaikingo nutikimo Lietuvos ūkininkų sodyboje.

I. Banaitienė

• New Yorko lietuvių tautinių šokių grupė, kuri šiemet švenčia 20 metų sukaktį, gegužės 16 d. švabų salėje Brooklyne, N. Y. rengia išskilmingą sukaktuvių minėjimą-koncertą.

Grupę vadovauja ilgametė mokytoja — vadovė Matulaitienė.

LIETUVIŠKOJI GRAFIKA PARODOSE

Leidykla Gabija, anksčiau gana aktyviai pasireikusi lietuviškų knygų leidyboje ir platinime, suorganizavo kilnojamą lietuviškos grafikos parodą, kuri pirmą kartą bus eksponuota gegužės 2-3 The Columbian Lounge salėse, 86-22 85 Street, Woodhaven, N. Y. Šioje parodoje sutelkta aštuoni žymieji lietuvių dailininkai, besireiškia grafikoje įvairia technika: medžio ir lino raiziniiais, ofortais, litografija ir kt. Šalia juoda balta darbų, nemaža yra ir spalvotų, tarp jų ypatingai pažymėtinos mūsų meistrų litografijos.

Su medžio raiziniiais šioje parodoje pasirodo Vytautas K. Jonynas ir Vytautas Ignas iš New Yorko, taip pat Vaclovas Ratas iš Australijos, kurie savo darbais yra žymūs ne tik čia, bet ir kituose kontinentuose. V. K. Jonynas dar išstato spalvotų litografijų, V. Ignas — lino raizinių, o V. Ratas — metalo-grafikos ir mišrios technikos darbų. Įspūdingi yra litografijos meistrų Romo Viesulo, kuris šiuo metu dėsto meną Romoje, ir Telesforo Valiaus ir Kanados darbai: Valius savo litografijose grįžta į gimtąją žemaitiją, gi Viesulas išsako save litografijų serijoje "Notes of image and sound". Algirdas Šimkūnas iš Australijos pateikia abstrakčius lino raizinius, tokių pat duoda ir Alfonsas Krivickas iš Vokietijos, prijungdamas prie šių ir keletą cinkografijos darbų. Žibuntas Mikšys iš Prancūzijos išstato eilę ofortų, kurie pasižymi savo kruopščiu atlikimu ir tarptautiniu charakteriu. Iš viso šioje parodoje išstatoma 68 darbai, taigi, žiūrovas turės tikrai gražaus pasigėrėjimo, atsilankęs į šią parodą.

Gegužės 9-19 ši paroda vežama į Baltimore, Md., kus bus eksponuota Lietuvių Namų aukštutinėje salėje, Parkin ir Hollins Sts. Rudenį su šia paroda bus lankomos ir kitos gausesnės lietuvių kolonijos. (jso)

KNYGOS GAUNAMOS DIRVOJE

• RIMAI IR NERIMAI. Vaižgantas. Išleido Chicago Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Redagavo Domas Velička. Knygos mėcenatas ALT S-gos Cicero skyrius. Kaina 2 dol.

CARBIDE GRINDERS

High level production people needed. 3 years shop experience and references required.

EXCELLENT WAGE OPPORTUNITY
LIBERAL FRINGE BENEFITS INCLUDE:
• 7 PAID HOLIDAYS
• INSURANCE/MAJOR MEDICAL
• HIGHER STARTING RATE
• PAID VACATION
• PENSION
• MERIT INCREASES
• PARKING
APPLY:

MASTER CARBIDE CO.

13930 STANSBURY DETROIT, MICH.
(Nr. Grand River-Schoolcraft)

(28-34)

Ilgamečiui Amerikos Lietuvių Tarybos nariui

A + A

Prel. IGNUI ALBAVIČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškia giminiams ir artimiesiems

Chicagos Lietuvių Taryba

Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio Chicagoje nariui

VIKTORUI GUDAIČIUI

mirus, broliui ANTANUI su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia

L.T.A., Sambūris Chicagoje

Australijoje

PIJUI STANAIČIUI

mirus, Jo žmonai, dukterims, ALDONAI SANDARGIENEI, G. VASILIAUSKIENEI, ČESEI PA-LIUBIENEI ir žentui dr. JONUI SANDARGUI reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime

Pranas, Levosė Kriščiokaiciai



Beverly Shores, Indiana, lietuviai ruošia pavasarinį pobuvį gegužės 16 d. Coronado Lodge. Pilnas skiriamas Lituanistikos Parko paminklo statybai. Talkininkauja E. Masiulienė, L. Nekus, I. Nekienė ir dr. K. Ambrozaitis.